

Przedpłata

na „Głos Narodu“ wynosi w Krakowie: miesięcznie kor. 2.—. Za odosłanie do mieszkania dopłaca się 40 hal. miesięcznie.

Adres Redakcji i Administracji: róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Telefon Nr 190.

GŁOS NARODU

Przedpłata

na „Głos Narodu“ wynosi na prowincji: miesięcznie kor. 2.70. W państwie niemieckim kwartalnie: 10 koron. W innych państwach kwartalnie koron 12.—.

Numer pojedynczy w miejscu 10h., na prowincji 12h. Każda zmiana adresu 40h. Numer niedzielny ilustrowany 14 hal.

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogosza.

REDAKTOR NACZELNY: Dr. ANTONI BEAUPRÉ.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje upoważniony przedsiębiorca tego działu p. Włodzimierz Strycharski w biurze inseratowym „Głosu Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy za każdy następny raz 12 hal. — Nadesłane po 60 halerzy od wiersza za każdy raz. — Śluby, nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokołowski, pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, (także w Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu) M. Opelik, R. Mosse, N. Dukes, H. Schalek, w Paryżu C. Adam, rue de Varenne 38.

Nr. 28

Kraków, Sobota dnia 28 Stycznia 1905 r.

Rok XIII.

Od Administracji.

Szan. P. T. Prenumeratorów upraszamy o rychłe odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy dziennika.

Prenumerata na miesiąc luty wynosi w miejscu 2 kor., z odosłaniem 2 kor. 40 hal., na prowincji 2 kor. 70 hal.

Nowo przystępujący prenumeratoremie otrzymają początek sensacyjnej powieści: »Naręczona Lotaryngji« Juljusza Mary.

Koniec — czy początek?

Na ulicach Petersburga zapanował spokój. Rzesze robotnicze, przyciśnięte głodem i nędzą, zdziśiatkowane kulami, zaczynają już podejmować pracę. Rząd rosyjski zadowolony i dumny, iż tak prędko stłumił rewolucję. »Daliśmy ludowi dobrą nauczkę« — miał się chwalić nowy satrapa petersburski, Trepow, do jednego z korespondentów pism zagranicznych, nie przeczuwając jaką istotnie wielką prawdę w tem zdaniu wypowiedział.

Tak, w d. 22-go stycznia r. b. spokojny i uwielbiający cara lud rosyjski otrzymał pouczającą lekcję... To, czego nie były w stanie dokonać tysiące najdzielniejszych agitatorów i miliony broszur rewolucyjnych, tego w ciągu kilku godzin dokonała ta krwawa »nauczka« na ulicach Petersburga. Lud rosyjski zrozumiał wreszcie którą drogą prowadzi do wolności, zrozumiał, że tę wolność może i musi zdobyć tylko siłą.

Jeszcze w ubiegłą niedzielę przed południem niepodobna było mówić o rewolucji w Rosji. Bo któż miał jej dokonać? Czy ta nieliczna w stosunku do ludności państwa grupa zdecydowanych rewolucjonistów? Czy te szersze warstwy inteligencji rosyjskiej, które wprawdzie tak śmiało i legalnie prosiły cara w różnych adresach o konstytucyjne prawa, lecz odsuwały wszelką myśl zbrojnego wystąpienia? Nawet ten stutysięczny tłum robotników petersburskich, dążący w procesji pod Pałac Zimowy z portretami cara i pieśnią carochwalczą na ustach, nie miał nic wspólnego z ruchem rewolucyjnym. Wszystko to wskazywało tylko, że naród rosyjski odczuwa brzemień ucisku, pragnie otrzymać prawa ludzkie, lecz wierzy jeszcze, iż dłoń carska sama rozluźni jego więzy i otworzy możliwe dla rozwoju narodowego warunki bytu.

W takiej chwili, krwawa lekcja na ulicach Petersburga była rzeczywiście bardzo pouczająca — zerwała bowiem przepaskę zaślepienia z oczu tych wszystkich, co od rządu carskiego spodziewali się jeszcze czegoś więcej niż krwawej represji.

Dopiero rzeź bezbronnego ludu w d. 22 b. m. zadecydowała o rewolucji. Okrzyk, jaki się rozległ wśród mordowanych robotników: »Niema już cara!« był hasłem do jej rozpoczęcia. Tłum na razie ustąpił z ulic, ale rewolucja na prawdę teraz właśnie się zaczęła rewolucja wewnętrzna, intelektualna, wśród najszerzych warstw narodu. Gdy ona dojrzeje, wybijie ostatnia godzina dla »samodzierżawcy« i dość będzie jednego potężniejszego głosu, by wspierany zbrodniami czynowników despotyzmu runął w jednej chwili.

Jak prędko to nastąpi — trudno obecnie przesądzać — ale to jest pewnym, że rząd rosyjski pracuje gorliwie, by chwilę tę przyspieszyć, dając narodowi tak pouczające, jak niedzielna lekcja... rozumu politycznego. A im więcej tych »nauczek« zdąży przed swym ostatecznym upadkiem udzielić — tem gorzej dla

niego, bo tem straszniejszy, tem krwawszy będzie odwet ludu...

Wybory Tiszy.

Wśród zamętu ogólno-swiatowego, wywołanego wypadkami w Rosji, wybory węgierskie przemięły jako epizod bez większego znaczenia. Rzeczywiście, ani stanowisko Węgier jako państwa, ani zwłaszcza wewnętrzna węgierska polityka, nie mogą budzić głębszego interesu. Czy zwycięży Tisza, czy zjednoczona opozycja, zasadniczej zmiany nie będzie, a sprawy węgierskie pójdą dawnym torem z lekkim zaostreniem stosunku do Austrii; walka bowiem stoczona przez wyborców obraca się nie tyle około zasad, ile około osób. Chodziło o to, czy w najbliższej przyszłości u stołu rządowego zasiądzie wyłącznie żydowski liberalizm, reprezentowany przez obecny gabinet, czy wcisną się tam także szowiniści madziarscy, cokolwiek mniej zawiśli od żydów, ale zawsze poszukujący i potrzebujący ich pomocy.

Pod tym względem wybory przyniosły pewną niespodziankę. Dotychczas nie było wypadku, aby rząd węgierski przeprowadzający wybory, nie uzyskał odrazu olbrzymiej większości. Składały się na to dwa warunki. Niestychnie przekupstwo praktykowane przez rząd przy pomocy żydowskich kapitalistów i stosunki panujące w okręgach zamieszkałych przez ludność niemadziarską.

Nigdzie na świecie żydzi nie doszli do tego znaczenia politycznego co na Węgrzech. Jak wszędzie, przyłączyli się oni odrazu tam gdzie czuli siłę i stali się najwierniejszymi sprzymierzeńcami Madziarów. Ci wzajem odpiacili im dopuszczając żydów nie tylko do wszystkich urzędów, ale nawet do najwyższych godności. Węgry stały się krajem żydowskim, a dzięki temu deprawacja polityczna doszła tam do zenitu. Wszystkie gabinety liberalne istniały przez żydów, którzy im dostarczali pieniędzy potrzebnych na wybory i na inne kombinacje polityczno-finansowe; to też rząd węgierski rozporządza olbrzymim funduszem dyspozycyjnym i mógł zaspakajać obficie żądania licznej a zgłodniałej rzeszy swoich przyjaciół.

Oprócz tego istnieje we Węgrzech — gdzie prawo wyborcze jest bardzo ograniczone — cały szereg okręgów, w których nikt nie głosuje z wyjątkiem urzędników i żydów. Są to komitety zaludnione przez Rumunów i Słowaków, którzy sądząc, że w parlamencie nie uzyskają sprawiedliwości i że każde wybory kończą się niesłychanymi gwałtami agentów rządowych, chwycili się polityki abstynencji i nie stawiali własnych kandydatów. W tych okręgach przechodzili bez przeszkody tacy kandydaci rządowi, którychby nie przyjął żaden okręg madziarski.

Tak więc, dzięki żydom i abstynencji Słowian i Rumunów, rząd wygrywał każdą kampanję wyborczą, co mu nie przeszkadzało potem upadać w izbie, wskutek zakulisowych intryg i braku uczciwości politycznej w stronnictwie liberalnym.

Z takimi samymi szansami przystępował Tisza do wyborów, a jednak rezultat nie odpowiadał ogólnym oczekiwaniom. Większość rządowa, jeżeli wogóle większość będzie, jest tak osłabiona, że absolutnie nie zdoła utrzymać gabinetu. Nowe przesilenie wydaje się nieuniknionem.

Upadek Tiszy jest więcej niż prawdopodobny. Nie ma też żadnej racji żałować go. Jego bliskie związki z żydami i wolnomularzami, jego cynizm polityczny, wreszcie jego brutalna niezręczność, robią go jednym z najmniej sympatycznych polityków.

Co po nim nastąpi niewiadomo. »Głobus węgierski« jest na razie zamknięty...

Izba pracuje!

Załatwienie wniosków nagłych. — Koniec obstrukcji. — Konferencja prezesów. — Plan robót. — Narady komisji parlamentarnej polskiej z prezesem ministrów. — Kanaly. — Kolej Północna. — Komisja prasowa. — Zła wróżba.

Nasz korespondent wiedeński (Mm.) pisze: Nareszcie!

Gdy poseł Ernest Breiter cofnął swój wniosek nagły, ostatni z tylu wniosków, które od 17 listopada 1903 r. zapierały drogę obradom prawidłowym, Izba poselska odetchnęła swobodnie, radośnie. Posłowie posypali się tłumnie ku ławie ministerjalnej, by składać kolejno życzenia baronowi Gautschowi. Nareszcie! Po piętnastu miesiącach zupełnego zastoju, podczas którego nie uchwalono ani jednego przedłożenia rządowego, Izba poselska będzie mogła teraz pracować. Właściwie obstrukcja datuje się od jesieni 1902 r., bo już wtedy młodociesi nie pozwolili na załatwienie prowizorium budżetowego.

Teraz trzeba będzie pracą wyteżoną wetować poprzednie mimowolne świętowanie. Na posiedzeniu prezesów klubowych, które się odbyło w czwartek przedpołudniem, postanowiono, by Izba poselska w tygodniu bieżącym jeszcze i w piątek obradowała, poczem posiedzenie następane ma się odbyć zaraz w poniedziałek popołudniu. Również i we wtorek oraz środę odbędą się posiedzenia.

Po ustawie zapomogowej rząd wnieśli przedłożenie rekrutacyjne, następnie poprosi o zatwierdzenie parlamentarne prowizorium budżetowe, które dr Koerber ogłosił na pierwsze półrocze 1905 r. z pomocą § 14-go.

Komisja parlamentarna Koła Polskiego uda się w tych dniach do barona Gautscha, celem przedyskutowania żądań galicyjskich natury ekonomicznej. W pierwszym rządzie chodzi tutaj o upaństwowienie kolei Północnej. Opinia publiczna polska i Koło Polskie obstają przy upaństwowieniu tej drogi. Przywódcy Koła są przekonani, że nowy prezes ministrów przyjmie na siebie w sprawie upaństwowienia te zobowiązania, które w maju 1903 r. zaciągnął wobec Koła polskiego prezes gabinetu. Następnie chodzi o zabezpieczenie przekopania kanału do Krakowa. Chodzą bowiem pogłoski niepokojące, że rząd pragnie ograniczyć i wprowadzić wolniejsze tempo w budowie dróg wodnych i kanałów z powodu braku funduszy. — Chce też Koło z góry się zapewnić, jakie odszkodowanie otrzyma pod postacią nowych dróg żelaznych, jeżeli będzie głosowało za uchwaleniem i przyjęciem do wiadomości przekroczenia kredytów na budowę kolei Alpejskich.

Czy Izba poselska po długim próżnowaniu będzie umiała pracować? Nie wiem. Zaszedł bowiem przed południem we czwartek wypadek, który źle świadczy o tej ochocie do pracy. Na godzinę 10 przed południem miała się zebrać komisja prasowa celem posunięcia naprzód reformy ustawy prasowej. Tymczasem zebrało się zaledwie 20 posłów, czyli brakowało przepisane kompletu. Odłożono zatem posiedzenie aż do 8 lutego. Jest to prognostyk, który niezbyt dobrze wróżyłby o przyszłości. Miejmy nadzieję, że to wróżba fałszywa!

Rewolucja w Rosji.

Wypadki niedzielne.

Petersburski korespondent *Daily Mail* tak opisuje wybuch rewolucji:

Prawie wszyscy robotnicy Petersburga, po części z kobietami i dziećmi, zbrali się w niedzielę rano, aby pociągnąć do pałacu zimowego. Z małymi wyjątkami wszyscy byli nieuzbrojeni. Pop Hapon zawiadomił zebranych, że minister sprawiedliwości odrzucił wszelkie żądania robotnicze i wobec tego pozostaje strejkującym jeden tylko środek: dotrzeć do cara. Wahających się uspokojono rozsiewaniem wieści o niepewnym zachowaniu się wojska; głoszono, że całe pułki miały oświadczyć, iż nie usłuchają rozkazu i nie będą strzelać. Tymczasem przeciwieństwem do tych optymistycznych zapatrywań była ta okoliczność, że z Carskiego Sióła przybył do Petersburga zamiast cara w. ks. Włodzimierz, po którym można się było spodziewać tylko bezwzględności, a do tego chodzący słuchy, że otrzymał on od cara pełnomocnictwo do rozporządzenia wojskiem według swego uznania. Także carowa-wdowa przybyła z Gatchyny do Petersburga i zamieszkała w swym pałacu na Newskim Prospeckie; wraz z nią przybył jej pułk kozaków.

Ranek w niedzielę upływał spokojnie; powietrze było bardzo mroźne, wiał ostry wiatr, przyszył śnieg drobny, ludzie chodzili w futrach. — Wiele osób udawało się pod Pałac Zimowy, aby zobaczyć co się tam dzieje, ale zarówno tam, jak i wszędzie indziej panował spokój; przed pałacem nie było wojska, a także mosty na Newie były dla ruchu otwarte.

Około godziny 10 zaczęły krążyć po ulicach drobne oddziały konnicy, piechoty i kozaków; widocznym było, że robotnicy z przedmieść nie będą wpuszczeni do śródmieścia. Wojska zaczęły podążać ku lewemu brzegowi rzeki i obsadzać krzyżowania ulic; również obsadzono silnie wszystkie mosty wiodące do Wasilewskiego Ostrowu, a z Pałacu Zimowego wyruszyły całe oddziały wojsk i zajęły plac pałacowy. Można było być pewnym, że w takich warunkach o jakimś zebraniu się ludu na placu pałacowym mowy być nie może; zachodziło tylko pytanie, czy lud to zrozumie? Odpowiedź nastąpiła wnet, ale to, co się teraz dziać zaczęło, można tylko dorywczo opisać, gdyż wypadki rozpoczynały się równocześnie na różnych miejscach, zbyt od siebie odległych.

Pop Hapon kroczył na czele pochodu, wznosząc wysoko krzyż na znak, że zamiary ludu są pokojowe. Tłum zdążył drogą peterhofska do bramy Newskiej. Tam pod łukiem tryumfalnym, wzniesionym po wojnie tureckiej, stał izmailowski pułk gwardji. Za nadejściem pochodu pułkownik wezwał demonstrantów do zatrzymania się. Hapon, z krzyżem w ręku, nie zatrzymał się, lecz przystąpiwszy do pułkownika, żądał przepuszczenia do cara, aby wręczyć petycję.

Pułkownik nie pozwolił. Wtedy tłum zawałał się na chwilę, nie wiedząc co robić, wnet jednakże ruszył naprzód. Rozległa się krótka komenda i wojsko oddało salwę; strzelano jednakże ślepyimi nabojami. Salwa nie zatrzymała ludu, tłum posunął się naprzód. Wtedy padła druga salwa już ostrymi nabojami; w tłumie zakotłowało się, mężczyźni, kobiety i dzieci zaczęły gromadnie padać na ziemię. Wśród zabitych i rannych stanął Hapon, ściskając kurczowo krzyż i petycję. Zagrzmiała jeszcze jedna salwa, lud począł uciekać, zostawiając ofiary na placu. — Kilku uciekających, uzbrojonych w rewolwery, podczas ucieczki wystrzeliło z nich do żołnierzy. Wojsko ruszyło za uciekającymi, którzy poczęli się kryć po domach.

Takie same sceny powtórzyły się na wszystkich innych miejscach; wszędzie mieli robotnicy zamkniętą drogę i wszędzie odparto ich salwami.

Korespondent *Daily Telegraph*, jako naoczny świadek, podaje kilka szczegółów o starciu przy moście św. Trójcy. Zastęp bezbronných ludzi posuwał się po moście, gdy oficer policji zawezwał ich do zatrzymania się. Wezwania nie usłuchano, a zresztą — jak pisze ów sprawozdawca — demonstrantom nie pozostawiono nawet wiele czasu do namysłu. Oficer policji bowiem zaraz po przemówieniu do tłumu, skoczył do komendanta petrowskiego pułku gwardji i zawołał kilka słów, a w tej chwili rozległa się salwa karabinowa. Strzały były ślepe. Tłum roześmiał się i odpowiedział żartami. Wtedy zabrzmiała druga salwa, ostra. Czterech czy pięciu ludzi runęło na ziemię, na śniegu zaczęły wienić małe strumyki krwi. Jeszcze dwa razy padły strzały i plamy na śnieżnej bieli zaczęły się stawać coraz większe...

Pewien młody oficer przysunął się do drugiego oficera i skrobiąc się po nosie, rzekł: — »Nasi ludzie nie słuchają, gdyż strzelają albo ponad głowy, albo w ziemię. W przeciwnym bowiem razie powinnyby tam leżeć więcej niż stu ludzi.« — Korespondent podkreśla, że piechota z niechęcią zrobiła użytek z broni i twierdzi, że dlatego właśnie liczba ofiar przy owym moście była tak mała.

WOJNA.

Z obrazków wojennych

Niemirowicza-Danczenki.

Wydał jakieś rozporządzenie żołnierzom, którzy wzięli mnie pod rękę, zaprowadzili do fanzy, ułożyli »honorowo« na tapczanie i spytali: — Chcesz pić?

Kiwnąłem głową skwapliwie, bom myślał, że mnie poczęstują wódką. Patrzę — a tu wo-

da. Co było robić? Podziękowałem i wypilem, nie mrugnawszy nawet okiem. Ale nie wytrzymałem i obtarłszy wąsy, rzuciłem z głupia frant:

— O, wcale niczego, ale troszkę za słaba. Nasza wódka o wiele mocniejsza. Jak będziecie u nas w niewoli, to się przekonacie.

Nie znać było, aby uwierzyli w tę możliwość, a jeden z nich parsknął mi nawet w oczy śmiechem. Nakarmili mnie przystojnie, opatrzyli kontuzję i odeszli, pozostawiając szyldwachę na straży.

Za chwilę słyszę strzały. Żołnierze, stojący przed fanzą, pędem pobiegli w kierunku walki. Dobrzy żołnierze! Inni radziby byli skorzystać z pretekstu i pozostać w miejscu bezpiecznym, a oni w tej chwili idą w ogień. Opowiadali mi potem, że u nich panuje nadzwyczaj surowa dyscyplina. Za najmniejsze spóźnienie oficer może zarębać marudera pałaszem.

Leżałem tak, leżałem, aż mnie zmożyło i zasnąłem. Budzę się — wciąż strzelają. Zlazłem z tapczanu, podszedłem do okna i przebiłem pięścią szybę papierową. Tuż za oknem stał szyldwach. Zaczęłem go na migi wabić do siebie, a on, tak z żartów, bagnetem w papier i szczyrzy zęby. Roześmiałem się i ja, bo co się miałem z nim kłócić, kiedy przy nim siła władzy. Narobi alarmu i powie, że chciałem uciekać. Trzeba się przecież znać na rzeczy...

Strzelali do wieczora, a kiedy mrok zapadł — wrócili i zaczęli znosić swoich rannych. Układali ich rzędem na tapczanach. Naliczyłem ich coś ze 20. — Nadszedł potem ich lekarz i rozpoczął oględziny. Każdego opatrzył.

Zapytałem tego, który mówił po rosyjsku, ilu naszych padło.

— Pięciu generałów — odpowiedział.

— No, lęsz bracie — pomyślałem — alem udał, że wierzę.

— A żołnierzy? — pytam.

— O, tych nie zliczyć. Na każdego z nas wypadnie chyba po 20 waszych.

I tu chyba zełgał...

Lekarz zbliżył się do mojego legowiska. Popatrzył na mnie, popatrzył i orzekł (przetłómaczyli mi to), że jestem zdrow, jak ryba, tylko tchórz mnie obleciał i nie chce się bić.

Poczekaj — myślę sobie — ty, gołona palko, ja ci pokażę tchórzostwo.

Zawzięłem się.

W nocy zapalili w fanzie latarnię i powiesili ją u stropu. Przy rannych czuwał ktoś w rodzaju naszego felczera. Sumienny dozorca, niema co ukrywać. Nasz felczer pierwszyby chrapnął, ten zaś nie — podchodził to do jednego, to do drugiego, to do trzeciego, każdemu

STEFAN DOBRYCZ.

Dwie pary czarnych oczu.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA.

26

(Ciąg dalszy).

— Chwilowe, silniejsze bicie serca — rzekł Stanisław — którego doznaję od dni kilkunastu. — Może to początek choroby? — zapytała Zofja z widocznym zaniepokojeniem. — Panie Stanisławie, takich rzeczy nie trzeba nigdy lekceważyć. Niech pan pójdzie jutro do doktora! W tych cierpieniach nawet małe zaniedbania mszczą się później bardzo dotkliwie.

Rozmowa toczyła się dalej o dziennikach, o parlamencie i o Kole polskiem, o Wiedniu, ale nie kleiła się zbyt. Stanisław widział, że Zofja raz po razu przygląda mu się uważnie. To mieszało go i odbierało swobodę obejścia. Przytem coraz to straszniejszą stawała się dla niego myśl, że za dwie, trzy godziny padnie krwią, oblaną wśród nocy ciemnej i zimnej, gdzieś pomiędzy gąszczami nad starem korytem Dunaju, że te chwile, które tu spędza w towarzystwie rozumnej i dobrej kobiety, są ostatnim migotaniem lampy jego żywota, że w samej rzeczy tak, jak Zofja powiedziała, przez naiwność i zwykłą dobroduszość wpadł w pułapkę, z której żywym wyjść nie może. I Zofja odczuwała instynktownie, że nagle zjawiała się między nią a jej gościem jakaś tajemnica i to tajemnica ponura, podobna do zmory, dławiącej ofiarę bez miłosierdzia. Wstała tedy, by choć na chwilę przerwać tę przykrą sytuację i przez drzwi otwarte zawołała na ojca:

— Ojcuzku, proszę panu delegatowi dotrzymać towarzystwa. — Muszę pójść do kuchni i przygotować herbatę, bo widzę, że nasza Polka nie umie dać rady.

Radca usłuchał wezwania córki i przysiadł się do Stanisława.

Zofja pobiegła do kuchni. Ale ani na chwilę

nie opuszczała jej przeczucie, poparte szeregiem spostrzeżeń, że Pomiankowskiego trapi jakaś ciężka troska. Nie widziała go szereg dni, łatwo tedy zauważyła, że wygląda tak, jakgdyby ciężko był chorym, albo tylko co z ciężkiej powstał choroby. Przytem nie ulegało wątpliwości, że jest silnie zdenerwowany. Widziała, że ręce mu się trzęsły, gdy odruchowo przerzucił kartki albumu, leżącego na stole. Od czasu do czasu to bladł, to czerwieniał i chustką ocierał pot z czoła. — W oczach miał smutek, który szedł Zofji do serca, smutek ofiary, skazanej na nieubłaganą zgubę. Przypomniała sobie, że przed kilku dniami na jednej z wystaw wiedeńskich widziała obraz, na którym artysta przedstawił jelenia osaczonego zewsząd przez myśliwych. Z całego tego obrazu najbardziej zainteresowały ją oczy zwierzęcia, bardzo smutne, niemal zroszone łzami. Takie oczy miał dzisiaj wieczorem Stanisław.

Poldi w samej rzeczy jeszcze nie przygotowała kolacji. Brakowało jej rozmaitych rzeczy. Zofja, chcąc jej pomóc, postanowiła sama pójść do szafy, stojącej w przedpokoju, ażeby wyjąć stamtąd słoiki z konfiturami i koszyk jabłek.

W przedpokoju paliła się lampa. Na wieszadłach widniało palto Stanisława, ułożone podszewką na zewnątrz. Przechodząc koło niego, rzuciła okiem. Nagle przystanąła i przyjrzała się bliżej. Nie, nie myliła się! Z kieszeni wewnętrznej palta wyglądała lufa pistoletu. Nie zastanawiając się co robi, zagłębiła rękę i wyciągnęła spory, ciężki, kawaleryjski pistolet. Znała tę broń dobrze. Nieboszczyk dziadunio miał ich parę w swoich dawnych wojskowych olstrach. Jeszcze była małą dziewczynką, kiedy dziadek, sadzając ją na kolana, objaśniał, co to jest pistolet i jak się strzela. Oswoila się zawczasu z tem narzędziem śmiernictonem. Podniosła lekko kurek i ujrzała świeżo nasadzoną kapsle. Nie tracąc ani chwili, poszła do swojego sypialnego pokoju, zapaliła świecę i długą szpilką od kapelusza spróbowała, czy pistolet jest nabity.

Tak, szpilka natrafiła w lufie na kulę. Przez chwilę z pistoletem w rękę stała nieruchoma, przerażona. Przeczucia i spostrzeżenia poprzednie zaczęły się krystalizować w ścisłe, uzasadnione podejrzenie. Serce raz i drugi skurczyło się boleśnie. Pomiankowski żywił niedobre względem siebie zamiary. Czyżby chciał odebrać sobie życie? Ależ na miłość Boską dlaczego? Co za powody pchały go do tak rozpaczliwego kroku? Czy się kochał nieszczęśliwie, czy może majątek przegrał w karty? Ale ni jedno, ni drugie nie wydało się Zofji prawdopodobnym.

Zamyślona, wolnym krokiem powróciła do przedpokoju, by włożyć pistolet w kieszeń, z której go wyjęła. W tem w kieszeni kolba pistoletu natrafiła na jakiś przedmiot. Po szeleście Zofja przekonała się, że był to list dość gruby. Chwilę się wahała. Wszak to, co chciała zrobić teraz, było nieprzyzwoitością. A przecież nie mogła się powstrzymać, by się nie przekonać, czy istotnie w kieszeni leżał list i do kogo zaadresowany. Sięgnęła ręką. Nie myliła się. — W dużej, grubej kopercie mieściło się widocznie parę arkuszy również grubego, twardego papieru. Adres, napisany ręką Stanisława, opiewał po niemiecku na imię i nazwisko Suchodolskiego.

Teraz nie miała żadnej wątpliwości. W chwili, kiedy napotkała Pomiankowskiego, szedł on z zamiarem odebrania sobie życia. Po co bowiem zabierałby z sobą pistolet (stro nabity wraz z listem, zaadresowanym do Suchodolskiego, którego jeszcze dzisiaj musiał widzieć na posiedzeniu parlamentu)? Stała przez chwilę w strasznej niepewności. Słyszała tętno własnego serca, bijącego nieregularnie. Co robić? Zaskoczyć Pomiankowskiego wprost pytaniem? Zaprze się i nie powie prawdy. Zresztą jak usprawiedliwić przed nim tę [natarczywość? A mimo to czuła, że musi go uratować, musi choćby dlatego, iż w takiej chwili okropnej nie chciała okłamywać dłużej siebie samej — ten człowiek był jej tak drogim, jak ojciec, może nawet droższym.

(Ciąg dalszy nastąpi).

coś podał, każdego opatrzył. Wiele razy i mnie podawał wodę do picia.

Potem, kiedy wszyscy zasnęli, i jego sen zmorzył. Usiadł na podścielisku gaolanowem i za chwilę już chrapał.

Myszę sobie: co tu mam siedzieć — jeszcze mnie naprawdę wyślą do Japonji i przepadną moje 3 ruble. A zresztą karmią marnie.

Więc zacząłem pełznąć w stronę drzwi... Jeśli zamknięte na klucz — przepadło wszystko. Ale nie! Dla powietrza były nieco uchylone.

Wyszedłem na podwórze. Jakby mnie byli wówczas złapali, miałem gotowe tłumaczenie, że to ich kuchnia zmusiła mnie do wyjścia. — Ale nie. Na podwórzu było cicho, jak makiem siał. Mają oni dobrych żołnierzy, ani słowa, ale nasz na warcie stoi, jak żóraw, a Japończyk, zamiast naprzykład pilnować fanzy, oparł karabin o ścianę, sam zaś, zawiąawszy się we własny szynel, spał, jak susel.

No — myślę sobie — bez gościńca stąd nie odejdę. Niech mnie pamiętają. Wziąłem karabin i przez dziurę w płocie — na pole. I skąd mi się wzięła krzepkość! Przed chwilą zdawało mi się, że każda kość mi dolega, a tu wstyd mi było wracać do swoich z pustymi rękami.

We wsi wszyscy byli na nogach, a dalej dojrzałem płonące ogniska i ludzi koło nich.

Trzeba było działać ostrożnie, zacząłem więc posuwać się na czworakach. Pełzną i wzywam na pomoc św. Mikołaja męczennika. Wysłuchał mnie i przeprowadził szczęśliwie.

Żołnierz istotnie o świtanii dotarł do naszych pozycji z karabinem japońskim, którego, pomimo zmęczenia, nie rzucił.

Potem opowiadał:

— Japończycy nie zrobili mi krzywdy, a swoi o mały włos nie napakowali mi ołowiu do głowy.

— Jaktó?

— A no tak. Zbliżyłem się do oddziału strażniczego i krzyczę po rosyjsku: swój, hej, nie strzelać tam! — a oni: »my już znamy wasze sztuczki« i kiedy nie hukną do mnie z karabinów. Było ciemnowo — chybili... Zacząłem wrzeszczeć jeszcze głośniej. Dopiero nadszedł znajomy podoficer i uratował mnie.

— Aleś ty bratku postąpił nie bardzo pięknie.

— Jaktó niepięknie?

— Ano, boś szyldwacha podszedł i karabinu zabrałeś. Sam przecie mówileś, że nie robili ci krzywdy i dobrze się z tobą obchodzili. Żołnierz się skonfundował...

W ciągu tych dni tańczymy jakiś taniec śmierci. — To my bierzemy owo przekłete wzgórze, to znów oni zmuszają nas do odwrotu. Na ogromnej przestrzeni dzieje się coś niezdecydowanego, nie dającego przewagi ani jednej, ani drugiej stronie. Albo ściślej — szereg zmieniających się powodzeń. Dzisiaj my, jutro oni, lub też jednocześnie — my tryumfujemy, dajmy na to, na prawem skrzydle, oni zaś — na lewym.

Straty olbrzymie, lecz mamy do czynienia nie z takim przeciwnikiem, nad którym byłoby łatwo osiągnąć wielkie, decydujące zwycięstwo. (C. d. n.)

Gospodarstwo domowe.

V.

Nie rzadko spotyka się panie, które robią zakupną spiżarnianę u żydów. Cieszy je to niepomernie, iż dostaną cukier o centa taniej na kilo, kawę o 5 halerzy tańszą na pół kilo, ryż lub migdały także o cenie niższej.

Gdyby zaś wziąć dobrze pod uwagę ową wagę towaru kupionego, jakoś tej lub owej rzeczy, przekonałyby się owe panie z bólem, iż zapłaciły drożej. Lecz wszelkie tłumaczenia w tym względzie bywają bez skutku. Nie ma u partszych ludzi, jak owe gospodynie, które nawykły u żydów kupować i boją się wprost handli katolickich, bo zdaje im się, że wszystko drożej trzeba opłacać. Na jedno wszakże jeszcze trzeba zwrócić uwagę, iż są niektóre spożywcze artykuły, które przeszedłszy przez handel żydowskich rąk, stają się wstrętnie obrzydliwe i jako takie, nigdy w domach dobrze zarządzanych nie powinny się zjawiać.

Masło, ser, owoce, mięso, — to są wiktuały tego rodzaju, iż wymagają nadzwyczajnej schludności, a brane w brudne ręce żydowskie, stają się obrzydliwe i rozmaitych chorób zarodki roznoszą.

Jeśli gospodynie nasze sądzą, iż czynią dobrze zaoszczędziwszy 3—4 halerzy na takim kupnie, myślą się bardzo, dopłacają one dużo więcej, tylko o tem nie wiedzą.

Nafta u żydów kupiona, bywa gorsza o znaczny procent, a tańsza o bardzo nie wiele. Mąka, kasza w żydowskich handlach, bywa zwykle gorszego wyrobu, ze zboża lichszego, więc części spożywcze są mniejszej wartości, ale i nad tem chciwe oszczędności gospodynie nie zastanowią się, rade, iż zapłaciły na wszystkim o parę halerzy taniej.

Są to na pozór drobnostki, jednak z nich składa się całość i one tworzą wynik gospodarstwa naszego domowego, od którego przecie ogromnie wiele zależy.

Następnie zaś, doniosłego znaczenia jest świadomość cen wszystkich towarów spożywczych. Ileż pań robi ogromne pomyłki w gospodarstwie dla tego, iż nie znają zupełnie ceny wartości tego lub owego towaru? Płacą, ile żądają, nie pojmując, w jaki sposób handlarze umieją wyzyskać naiwność »damy«. W handlach katolickich ma się już to przeświadczenie, że cenę dadzą rzetelną, a na żądanie odmierzą towar tańszy lub droższy, wedle życzenia. W sklepach żydowskich, rzecz się inaczej przedstawia. Tam mogą za najlichszy towar żądać, jak za najlepszy, stosując cenę wedle stanowiska osoby, którą przed sobą widzą.

Bardzo doświadczona gospodyni nie da się tak łatwo omamić, ale młode i początkujące mogą »czasem« bardzo długo płacić [drożej], niż należy, jeżeli u żydów kupują.

Należy więc dobrze tę kwestję czynienia sprawunków u żydów rozważyć i postanowić, iż najlepiej jest brać towary tam, gdzie się ma przeświadczenie, iż jakoś towaru nie zawiedzie, waga jest rzetelna, cena sumienna.

Nigdy zaś nie należy oszczędzać drobnej kwoty na kupnie lichszego towaru, bo w takim razie płaci się ogromnie drogo. Lepsza nafta, mydło, masło, węgiel i t. d. wraca z procentem dołożonych groszy parę i nigdy szkody w budżecie domowym nie przyniesie.

Trzeba bardzo zacofanych lub naiwnych pojęć na to, ażeby dla oszczędności kupować towar lichy. W tym względzie należałoby dzieci nasze kształcić bardzo cierpliwie.

Jadwiga S.

Krociowe oszustwa.

WIENIEN 26 stycznia.

Dalszy ciąg rozprawy.

Popołudniowa rozprawa we środę rozpoczęła się udzieleniem przez przewodniczącego naganą Orłowskiemu za nietaktowne odezwanie się do prokuratora, poczem przesłuchiowano bonę Marję Kawecką, której Orłowski obiecał wyrobić posadę kasjerki i za to wziął 300 koron. Jaka to miała być posada, tego znowu Orłowski nie chce wymienić.

Pani Emma Hoppe, wdowa po kapitanie z powodu choroby nie stawiała się do rozprawy, nadesłała natomiast obszernie pisemne zeznania. Orłowskiego znała jeszcze z czasów pobytu męża w Krakowie. Chcąc po śmierci męża przenieść się do Wiednia, zwróciła się o poradę do Orłowskiego. Ten nie znając stosunków majątkowych pani Hoppe odpowiedział, że z pieniędzy, które ona posiada, nie zdola w Wiedniu wyżyć i ofiarował się wyrobić jej koncesję na hotel, kawiarnię lub trafikę, którą zaraz potem mogłaby sprzedać za 60,000 koron. P. Hoppe przeniosła się tymczasem do Linczu i tam odwiedził ją Orłowski namawiając do pośpiechu, gdyż po nowych wyborach do rady miejskiej, może jego wpływy się zmniejszą. Wreszcie udało się Orłowskiemu wyciągnąć od p. Hoppe 4000 koron na ten cel, niebawem zażądał jeszcze 2000. Potem sprawy koncesji już nie poruszał, natomiast obiecywał Hoppowej, że ją wprowadzi w arystokratyczne towarzystwa, potem zaś zaczął opowiadać o miljonowym spadku, który ma otrzymać po zmarłym w Królestwie Polskim jenerale Frankiewiczu i na cele podróży w tej sprawie wyludził znów od Hoppowej 2400 kor. Wyjeżdżając do Warszawy napisał do niej list, by w dniu jego powrotu zajęła czemś służącą i przygotowała dla niego ciemny pokój, gdzie w największej tajemnicy przed światem chce przechowywać kufer z zawartością 800,000 rub.

Orłowski. Nie chciałem krzywdzić pani Hoppe. Już w więzieniu śledczem zobowiązałem się wobec niej aktem notarialnym, że w dniu 1 marca 1905, po uwolnieniu, wszystko jej zwrócę. (Wesołość).

Ponieważ Orłowski nie chciał na razie odpiąć zeznań Hoppowej, twierdząc, że czuje się słabym, zarządzono pauzę, po której odczytano pisemną odpowiedź oskarżonego. Twierdził on, że pieniądze pobrane były od Hoppowej w charakterze pożyczki, którą zamierzał zwrócić.

Przewodn.: Czy mógłby nam pan coś powiedzieć o osobie jenerala Frankiewicza?

Oskarżony: Nie, gdyż wtenczas musiałbym powiedzieć wszystko.

Przewodn.: To przynajmniej o jego miejscu urodzenia?

Oskar.: Wiem daleko więcej, — ale nie powiem nic.

Następnie opowiada Orłowski, że dla zrealizowania spadku udał się w Warszawie do pewnej wpływowej osobistości, której nazwiska również wymienić nie chce. Także nie chce powiedzieć, gdzie obecnie znajduje się ów cenny kufer.

Oskar.: Gdybym to powiedział, miałbym jutro trzydzieści zajęć. Jak ta rozprawa wypadnie, to dla mnie obojętne. Ale długi muszę popłacić i wtedy znów będę wolnym i poważanym człowiekiem. (Wesołość).

Przewodn.: A więc ja panu dopomogę. Zarządźmy rozprawę tajną i odbierzemy słowo honoru od wszystkich panów, że nikomu niczego nie zdradzą. Są to wszyscy ludzie honorowi i im może pan zaufać.

Oskar.: Panie prezydencie, byłem ja redaktorem i wiem jak wyglądają takie tajne rozprawy.

Przewodn.: A więc widzi pan. Chce pan być zwolnionym, a zamilcza pan wszystko, co by mogło ułatwić uwolnienie. Dla mnie sprawa jest rozstrzygnięta.

Na żądanie prokuratora, by oskarżony przedłożył przynajmniej metryki, na mocy których chciał żądać spadku, odpowiedział Orłowski: Nie wydam niczego; nikomu nie ufam. (W sali wesołość).

Odczytano wreszcie pismo posła Bomby, z którego wynika, że Orłowski wiedział zaledwie o istnieniu spadku po jenerale Frankiewiczu, ale żadnych bliższych szczegółów nie posiadał.

Czwarty dzień rozprawy poświęcony był oszustwom, jakie Orłowski wraz z adwokatem Kastorem popełnili na szkodę adw. Schwarzenberg-Czernego, wciągnąwszy go w nieistniejący proces spadkowy po nieistniejącym bar. Wallischauerze, za co Czerny miał otrzymać honorarium 300 kor. Świadczy w tej sprawie pani Anna Czernowa, wdowa po adwokacie. Od początku odradzała mężowi mieszania się do sprawy, bo nie miała zaufania do Kastorego i podejrzanym jej się wydawał ów kilkomilionowy spadek po żonie jakiegoś barona Wallischauera, rzekomo nieślubnej córce, któregoś z arcyksiążąt. Ostatecznie Czerny dał się wciągnąć i poświęcił własnego majątku 44,000 kor., a majątku żony 54,000 kor. Kiedy już sprawa trwała cały rok bez skutku zaczął Czerny podejrzawać coś niedobrego i pojechał do Wiednia, gdzie go Orłowski uspokoił, że zna Wallischauera, że ten posiada dobra koło Temeszwaru, gdzie stale przebywa. Czerny pojechał więc do Temeszwaru i tu dowiedział się, że padł ofiarą oszustwa. Wieść ta wywarła na Czernym wrażenie druzgocące. Wrócił do Krakowa chory. W Krakowie przyznał się także Kastory, że sprawa Wallischauera nie istniała, jednak główną winę przypisał Orłowskiemu. Orłowski to pisał wszystkie listy za Wallischauera i Kastory działał tylko pod jego sugestją. Niebawem zjawił się też w Krakowie Orłowski, przyznał się Czernemu do wszystkiego i prosił, by go nie wydawać sądowi. Objętywał także, iż niebawem dojdzie do wysokiej godności i wtedy wszystko zwróci. Pani Czernowa odpowiedziała wtedy że zrobi wszystko co będzie w jej mocy, by taki lotr do wysokiego stanowiska nie doszedł.

W marcu 1900 nadesłał Orłowski do Czernego list, w którym donosił, że niebawem pošubi hrabinę miljonerkę. Do tego potrzebuje jednak, by na nim żaden zarzut nie ciążył i prosił by sprawę Wallischauera Czerny trzymał w tajemnicy. Dr Czerny liczył jeszcze, że Orłowski szkodę naprawi i doniesienia do prokuratorji nie zrobił.

Materiał korespondencyjny zebrany w tej sprawie przedstawia pokaźny fascykuł o 344 listach. Z tych odczytano tylko niektóre, z których wynika, że Orłowski również Kastorego ludził, co do swego małżeństwa i ustawicznie żądał pożyczek.

Pani Czernowa podaje swoją stratę na sumę 40,000 koron.

Na tem rozprawę odcroczono.

Od Wydawnictwa.

»KSIEGĘ ADRESOWĄ« m. Krakowa i Podgórze nabywać mogą nasi prenumeratorzy w Administracji »Głosu Narodu« po niższej cenie 3 kor. (cena księgarska 5 kor.) — Na koszt przesyłki dołączyć należy 55 hal.

Od Administracji.

Cały nakład kalendarzyka ściennego z portretem Ojca św., który ofiarowaliśmy naszym Prenumeratorom został zupełnie wyczerpany. Prosimy zatem nie wysyłać już pieniędzy na to premjum; ci zaś, którzy pieniądze już wysłali a kalendarzyka nie otrzymali, zechcą je odtrącić od najbliższej prenumeraty, gdyż zwracanie pocztą pociągłoby za sobą koszta zbyt wysokie.

KRONIKA.

KALENDARZYK KOŚCIELNY. Dziś sobotą Walerego i Juliana, biskupów męczenników; w niedzielę Franciszka Salezego i Sabiniana męczennika.

KALENDARZYK ASTRONOMICZNY. Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 7 minut 21, zachód przypada o godz. 4 minut 25, długość dnia godzin 9 minut 4.

»Kupujcie tylko u chrześcijan!«

Z KRAJU.

Biała 25 stycznia. (Walne zgromadzenie „Sokoła”. Wieczorek styczniowy. — Wykłady Uniw. Jagiel. — Walne zgromadzenie Koła Pań T. S. L. — Karnawał). „Sokół” biały liczy niewiele ponad stu członków, rozwija się jednak stale i dąży do zdobycia własnego gniazda. W sobotę ubiegłą odbyło się walne zgromadzenie „Sokoła” na którym zdano sprawę z czynności w roku ubiegłym i wybrano nowy zarząd na r. 1905.

Fundusze sokole dzielą się na trzy części: 1) Fundusz bieżący za rok 1904 wynosił 672-75 koron doходу, 439-04 koron wydatków, pozostaje przeto nadwyżka na rok bieżący 233 koron 4 halercze; 2) Fundusz budowy własnego gmachu wynosił z końcem grudnia 1904 r. 1316 kor. 49 hal.; 3) Fundusz złotowy wynosi 24 kor. 17 hal. — Na wniosek p. Brodackiego postanowiono corocznie przez powyższych pozycji przedkładać walnemu zgromadzeniu wykaz zaległego majątku owarzystwa.

Do wydziału na rok 1905 weszli pp. Alojzy Jahl jako prezes, a Mieczysław Mildner jako zastępca prezesa. Członkowie wydziału: Anders, Katz, Paczeńskiowski, Szado, Wanke, Zaleskiński i Zydek. Zastępcy wydziałowych: Ohli i Rausch.

Komisja kontrolująca: Grandowski, Koczur, Kubaczka. — Sąd honorowy: Mysiński, Kubiczek i Glatman; zastępca: Bobilewicz.

* Celem uczczenia pamięci uczestników powstania styczniowego odbędzie się w sobotę 28 bm. staraniem „Sokoła” nabożeństwo o 7-30 w kościele parafjalnym w Białej, a tegoż dnia wieczorem urządzi „Sokół” wieczorek styczniowy w sali polskiego Stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich. Program obejmuje, śpiew, lekturę, odczyt na temat: „Powstanie styczniowe”, grę na cytrze i żywy obraz. — Aby jak najszerszym warstwom tutejszej Polonji dać możność wzięcia udziału w tej uroczystości, naznaczono cenę 20 hal. za krzesło, a wstęp na salę, na miejsce stojące jest zupełnie wolny.

* W Czytelnicy polskiej odbywać się będą powszechnie wykłady Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jeden z tych wykładów na temat „Idee wolności w XIX wieku już się odbył w ubiegłą niedzielę i zgromadził około sześćdziesiąt osób z wybitną przewagą pań. Było wiele osób za miejscowych. Mówił prof. dr Sokołowski. W najbliższą niedzielę odbędzie się drugi wykład na temat: „Znaczenie powstania styczniowego w naszych dziejach porobiorowych”, który wygłosi prof. dr Wiktor Czernek.

* Koło Pań T. S. L. w Białej przechodziło w ostatnich czasach wiele wstrząśnień i przesilen datujących się od ostatnich nominacji grona nauczycielskiego w szkole polskiej w Białej. Dawniej zarządy były mieszane z nienauczycieli i nauczycieli, potem wybrano zarząd czysto nauczycielski, kiedy jednak stosunki nie poprawiały się, wybrano nareszcie w dniu wczorajszym zarząd z zupełnym pominięciem nauczycielstwa i to wybrano głosami samych nauczycieli. Oto skład nowego wydziału: Prezesowa p. Daszyńska. Zastępczyni prezesowej p. Bobilewiczowa. Sekretarz p. Seifert, zastępca p. Miękuszewski. Skarbnik p. Brodacki, zastępca p. Frauenknecht. Członkowie wydziału: p. Glatmann i p. Pomeranzowa. Komisja kontrolująca pp.: Ohli, Migdał i Kubaczka. Byłoby dla dobra towarzystwa wielce pożądanem, aby rozdzielić między członkami a Towarzystwem zniknął już raz nareszcie, to też nowy wydział w tym kierunku ma nader wdzięczne pole działania.

* Karnawał i tu u nas ma swoich czcicieli. Nie licząc owych zwolenników niemieckich „Kränzchen”, bo nie brak zabaw i na własnym gruncie. Po udanej wieczornicy w „Sokole” urządzona z tytułu Oplątka, nastąpi druga wieczornica z tańcami dnia 1 lutego b. r. i zgromadzi pewnie liczne a ohochoze szeregi „Sokółów” i „Sokolic”. Dnia 4 lutego urządzi Czytelnica polska

wieczorek z tańcami, a dochód przeznaczają na pokrycie kosztów własnego domu.

Tarnów 26 stycznia. Wieczór kolendowy według zapowiedzi odbył się 24 b. m. w sali kasynowej, wypełnionej szalenie słuchaczami z najlepszych sfer, którzy zapragnęli coś usłyszeć ze swojskiej muzyki i pieśni. Na program tego pięknego wieczoru, który oryginalnością swoją ściągnął nawet gości z dalekich stron w osobie duchownych, złożyły się utwory orkiestralne i chóralne. Rozpoczął się wieczorek ustępem „Pastora-le” z VI symfonji Beetowena, odegranym pięknie przez pełną orkiestrę 57 pp. Po orkiestrze wykonał chór mieszany towarzystwa św. Wojciecha, złożony z przeszło 30 osób starą łacińską kolendę z XVI w. „Adeste fideles” z towarzyszeniem harmonjum, na którym przygrywał dyrektor chóru katedralnego p. S. Surzyński. Potem zaprodukowano kolendy obce, jak: włoską, dwie francuskie, dwie angielskie, hiszpańską, trzy czeskie i piękną kroacką. Wywołały one burzę oklasków. Orkiestra, tym razem tylko smyczkowa, odegrała „Świątą noc” muzyczny poemat w czterech częściach norweską kompozytora Gade’go. Polskie świecące pastorałki i kościelne kolendy, wykonane następnie przez chór męski i mieszany podobały się bardzo publiczności. Wieczór zakończono produkcją dwóch pięknych motetów pastorałnych niemieckiego kompozytora Szabla na chór mieszany i pełną orkiestrę.

Żalować wypada, że produkcji chóru towarzystwa św. Wojciecha nie słyszymy częściej.

Dochód z wieczorku przeznaczono na dom dla nieuleczalnych, a mimo niskich cen przyniósł on przeszło 400 koron. Inicjatorem i dyrygentem orkiestry i chóru był ks. Franciszek Walczyński, kanonik katedralny.

Kurs haftu na maszynach Singera rozpoczęło zastępstwo tej firmy onegdaj. Po kursie haftu ma nastąpić kurs kroju (?).

Zmarli: Wilhelmina Schütz wdowa po emerytowanym dyrektorze szkoły wydziałowej, przeżywszy lat 80. — W Mokrzyskach Teresa Kuhnowa, właścicielka dóbr tamże, przeżywszy lat 46. — Pogrzeb odbył się w Szczepanowie.

Z Bobowy piszą do nas: W miasteczku naszym rozpoczną się niebawem wybory do rady gminnej. Chociaż poprzedniej kadencji udało się fanatykom żydom i ich klice przeprowadzić swoich, to jednak przy obecnych wyborach stanie się inaczej. Ludność katolicka z wyjątkiem 3 mieszczan, a z których Michała Rusa za żadną cenę pominąć nie można, łączy się tak solidarnie, że do urny stanie jak jeden mąż. Zacierzwiony jednak izrael ośmielony różnymi względami, i tym razem nie chce dać za wygraną i wszelkimi możliwymi niedzielnymi środkami prowadzi propagandę godną napiętnowania. Na zgromadzeniu przedwyborczym w domu Abrahama Süskinda w Bobowy wymogli żydzi na postępowych współwyznawcach przystąpienie do sprzyśnięcia. Gdyby który z żydów postępowych stanął do wyborów według własnych przekonań, popadnie klątwie (hairem).

Na to sprzyśnienie położyli postępowi żydzi swe podpisy. Sprzyświecami przymierza żydowskiego są: Abraham Süskind, Mojżesz Riegelhaupt, Benzien Halberstam, Benjamin Hönig, Mojżesz Bauernfreund, Moses Schmerz, Hirsch Holländer i t. d.

W Parchaczu (pow. Sokal) otwarta będzie od 1. lutego stacja telegrafu z ograniczoną służbą dzienną.

Kazimierz Kamiński wyjeżdża na szereg występów do miast prowincjonalnych, gdzie grać będzie z gronem artystów lwowskiego teatru ludowego, który od dłuższego czasu cieszy się zasłużonym powodzeniem na prowincji. Dane będą następujące sztuki: „Pan Damały” Bliźnińskiego, „Pan Dyrektor” A. Bisson’a i „Czerwona toga” M. Brioux’ego. Pierwszy występ odbędzie się w niedzielę d. 29 stycznia w Tarnowie. Dyrekcja robi także starania o pozyskanie p. Wandy Siemaszkowej na szereg występów. Dzięki więc tym zabiegom i prowincja będzie mogła podziwiać tych znakomych artystów sceny polskiej.

Żydzi-lichwiarze. (Tel.) Kroniki lwowskie ostatnich dni opisują charakterystyczną kryminalną sensację:

Przed lwowskim sądem karnym toczy się rozprawa przeciw szajce zawodowych lichwiarzy lwowskich. Herztem tej szajki jest znany na t. zw. czarnej giełdzie na walach Hetmańskich, a obecnie główny oskarżony Neuwelt. Obok niego zasiadli na ławie oskarżonych jego „macherzy” w wyszukiwaniu ciał: Jakób Doller, Józef Flieg, Szymon Leib Menkes, Samuel Hirsch i Herman Pfau. Wszyscy oni faktorowali, a Doller oprócz tego na własną rękę uprawiał lichwę. Neuwelt odziedziczył po ojcu, który był handlarzem galanteryjnych towarów, 20.000 koron, rozpoczął tą sumą operować, pożyczając na bardzo wysokie procenta niedoświadczonym młodym akademikom, oraz młodym i starszym urzędnikom i oficerom niższych i wyższych rang. Jedni pożyczali na życie, większość zaś na hulanki. — Obszerny bardzo akt oskarżenia przytacza szereg wypadków lichwy. Pomiędzy innymi powien młody urzędnik dostał od Neuwelta gotówką 320 koron, a skut-

kiem skombinowanej sprzedaży i zastawienia dywanów, miał do zapłacenia weksel na 1200 koron. Doller pożyczził pewnemu młodzieńcowi z bogatej familji 280 koron, a wziął od niego weksel na 500 koron.

W terminie płatności zgłosił się z tym weksem Neuwelt, a ponieważ młodzieniec nie miał pieniędzy a potrzebował jeszcze 160 kor., dał mu Neuwelt zamiast pieniędzy dywan wartający rzekomo tyle. Neuwelt zniszczył stary weksel, a kazał sobie wystawić nowy na 700 kor. Ów dywan sprzedał faktor Menkes za 60 k. W liczbie oficerów, których wyzyskiwał Neuwelt, znajduje się także głosny z afery o spiegotstwu i aresztowany za to podpułkownik audytor Zygmunt Hekajło. Ten będąc w strasznych kłopotach pieniężnych, pożyczyl 1100 kor. i zapłacił od tego 800 kor. procentu. Neuwelt oskarżony jest także o przekupstwo. Mianowicie usiłował on nakłonić koncepcję policji, dając mu 1000 kor., aby ten mu oddał jego skrypta dłużne, weksle i zastawy, które zabrał u niego podczas rewizji. — Oskarżenia wypierają się winy.

KRAKOW, 28 stycznia.

Nabożeństwo. Staraniem Tow. nowo założonego sług pocztowych odprawionem zostanie nabożeństwo na intencję Błogosławieństwa Bożego dnia 31 b. m. o godz. 8 rano w kościele św. Barbary, na które komitet wszystkich kolegow z rodzinami zaprasza.

Muzyka kościelna. W niedzielę w kościele św. Florjana na Sumie o g. 10 będzie śpiewał Kolendy nowo utworzony chór męski urzędników dyrekcji kolei państwowych.

Rada miasta na posiedzeniu tajnem udzieliła pp. Janowi Cieżakowi i Mieczysławowi Mildnerowi prezenty na posady nauczycieli w szkole 4-o klasowej pospolitej im. św. Mikołaja.

Przyznano również stałe wynagrodzenie Apolonji Kulakowskiej za pomoc w nauce robót kobiecych, aż do otrzymania stałej posady.

Dalej przyznała Rada p. Marji Wdowiszowskiej pensję wdowią, oraz dodatek na wychowanie trojga dzieci. Wreszcie przyznane p. Karolinie Turnau dar z łaski na wychowanie jej córki.

Czytelnia akademicka A. Mickiewicza urządzi uroczysty wieczór styczniowy w niedzielę dnia 29 b. m. o godz. 6 wieczorem we własnym lokalu (Rynek gł. l. 13, l. p.). W programie: Słowo wstępne, Chór akademicki, deklamacja, fortepian, skrzypce, cytra, oraz odczyt. Krzesło 1 kor., wstęp 50 hal. Dochód przeznaczony na weteranów z 1863-4.

„Gwiazda” Stow. polskich rękodzielników urządzi w niedzielę dnia 29 bm. (w lokalu przy ul. Granicznej l. 6) Uroczysty wieczór ku uczczeniu 42 rocznicy powstania styczniowego. Program wypełnią: 1) Słowo wstępne wypowie ks. prałat dr Wł. Bandurski, — 2) Odczyt wygłosi prof. dr St. Kozłowski, 3) Chór; 4) Grudziński: „Na ruinach” deklamacja; 5) Gra na cytrze p. J.; 6) „Spójrz jak się cicho” duet, odśpiewają pp. M. Ł. i J. K.; 7) Chór. II. „Na poddaszu”, poemat dramatyczny w I akcie Aurelega Urbańskiego. Początek o godz. 7 wieczorem. — Ceny miejsc: Dla członka miejsce siedzące 60 hal., stojące 30 hal. Dla obcych miejsce siedzące 80 hal., stojące 40 hal.

W Czytelnicy katolickiej polskiej odbyło się walne zgromadzenie członków. Złożono sprawozdanie z działalności rocznej, kreśląc program na przyszłość zwłaszcza w sekcjach jak w socjalnej, która ma na celu urządzanie odczytów, i w nowo zawiązującej się nauczycielskiej, która za zadanie będzie miała rozwijać działalność w kierunku oświaty i wychowania w duchu katolickim. Nauczyciele i nauczycielki zapisujące się do Czytelnicy katolickiej polskiej (wkładka miesięczna 30 ct.) utworzą osobne „Kółko” statutem dopuszczalne i rozpoczętą pracę już w najbliższym czasie. — Pierwszym krokiem Kółka nauczycieli jest wystawienie Jasełek siłami uczniów, chcąc tym sposobem prowadzić dalej dzieło, rozpoczęte przez śp. ks. Łabaję, byłego członka Czytelnicy katolickiej polskiej. Krok ten powiódł się zupełnie.

Następnie odbyły się wybory. Prezesem wybrano prof. hr. Rostworowskiego, wiceprezesem ks. prof. M. Jeża, gospodarzem hr. Krzysztofa Mieroszewskiego, bibliotekarzem M. Bartynowskiego, skarbnikiem K. Zimowskiego, sekretarzem Stanisława Syca.

Do wydziału wybrano: dra Józefa Zamietowskiego, dra Władysława Markiewicza, dra Stanisława Biesiadzkiego, dra Czerkawskiego, ks. M. Ślepickiego, hr. K. Mieroszewskiego, M. Bartynowskiego, Stanisława Syca; dra Olearskiego i Kazimierza Zimowskiego.

Do komisji rewizyjnej weszli pp.: dr W. Szarski, W. Fischer, J. Grodzicki i ks. dr Sz. Hanuszek. — Uchwalono wreszcie wyrazić podziękowanie Redakcjom, które nadsyłają czytelni pisma.

Ogólne zgromadzenie kongregacji kupieckiej odbędzie się w niedzielę 29 bm. o godz. 3ej pop. w sali posiedzeń Rady miejskiej. W razie niezbrania się kompletu, odbędzie się tego samego dnia w godzinę późniejszą tj. o godz. 4 pop. powtórne ogólne zgromadzenie bez względu na ilość obecnych członków. Na porządku dziennym: 1. Odczytanie protokołu z ogólnych zgro-

Tani Sklep Chrześcijański polca na obecną porę: **Materje wełniane flanelki, barczany, Buzki i Halki gotowe. Koe, kapy i chodniki.**
„pod Kościuszką” Bielizna męska i damska własnego wyrobu. — Wyprawy ślubne.
 CENY BARDZO NISKIE i STAŁE.
 Sklep w niedziele i święta zamknięty. — Zlecenia z prowincji załatwia się odwrotnie
 Kraków, ulica Mikołajska L. 1

madzeń z d. 17 stycznia 1904 r. 2. Odczytanie nadeszłych pism. 3. Sprawozdanie Rady Kongregacji za rok 1904. 4. Sprawozdanie komisji kontrolującej z wnioskiem o udzielenie absolutorjum podskarbiemu. 5. Sprawozdanie komisji biura pracy. 6. Budżet na rok 1905. 7. Wybory Starszego i Rady. 8. Przyjęcie nowych członków. 9. Wnioski.

Czeladnicy krawieccy. W niedzielę dnia 29 bm. odbędzie się w sali obrad Rady miejskiej II p. o godzinie 2 pop. zwyczajne roczne walne zgromadzenie towarzystwa krawieckich w Krakowie.

Walne zgromadzenie majstrów kamieniarskich odbyło się dnia 25 b. m. w Krakowie, w obecności komisarza z urzędu dra Closmanna. Na zgromadzeniu po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia, starszy cech składał rachunki za rok 1904, poczem po sprawdzeniu stanu kasy przez obecnych członków, przystąpiono do obrad i uchwalono:

1) Przesłać telegraficznie prośbę do p. namiestnika, aby raczył polecić przyspieszenie zatwierdzenia statutów Związku majstrów kamieniarskich zachodniej Galicji wraz z W. Ks. Krakowskim, które za pośrednictwem dra Józefa Schoennetta, instruktora stowarzyszeń przemysłowych z ramienia ministra handlu, jeszcze w roku 1903 złożone w namiestnictwie do zatwierdzenia, do tej chwili nie zostały zatwierdzone.

2) Przesłać rekurs do Trybunału administracyjnego w Wiedniu, przeciw uchwale starostwa podgórskiego z dnia 29 grudnia 1904 i wydaniu pozwolenia Chaimowi Szloimie Goldbergowi na wyrabianie i stawianie pomników, wbrew decyzji namiestnictwa z dnia 29 września 1903 r., które odmówiło temuż Goldbergowi wyrabiania i stawiania pomników, albowiem petent nie przedłożył żadnych dowodów uzdolnienia do uzyskania koncesji na kamieniarsstwo.

W dalszym ciągu załatwiono kilka drobniejszych spraw Stowarzyszenia i po przyjęciu nowego członka posiedzenie zakończono.

Zjazd delegatów Kół T. S. L. przynależnych do krak. Związku okręgowego, odbył się d. 22 b. m. w lokalu Głównego Zarządu T. S. L. Na Zjeździe przeprowadzono następujące wybory:

przewodniczący p. Hipolit Małecki, zastępca przewodniczącego Marja Siedlecka, sekretarz Emil Sadowski, zastęp. sekret. Mateusz Zamorski, skarbnik Bolesław Walter, zast. skarbnika Leontyna Owczarkiewicz, bibliotekarz Romuald Tizzek, zast. bibl. Stanisław Łańcucki.

Tak ukonstytuowany Zarząd krakowskiego Związku okręgowego, przystąpił natychmiast do spełnienia swoich czynności. Adres Zarządu: Kraków, ul. Szpitalna l. 7, II p.

Z karnawału. II Bal „Chóru akad.“, który się odbędzie 28 b. m., wzbudził ogromne zainteresowanie w szerokich kołach tak krakowskiej, jak też i zamiejscowej publiczności, czego dowodem są liczne napływające naddatki. I tak złożono: hr. St. Tarnowska 50 kor., prof. dr Łoś 10 kor., prof. dr ks. Knapieński 10 kor., ks. kan. Bandurski 20 kor., prof. dr J. Michałski 20 kor., ks. biskup Bilezewski 10 kor., ks. K. Lubomirscy 20 kor., hr. A. Potocki 30 kor., prof. dr Miodoński 20 kor., prof. dr Natansohn 10 kor., p. Hupkowa 10 kor., E. Matula 10 kor., prof. dr Wal. Jaworski 10 kor., prof. dr Creizenach 10 k. D. e. n.

Na bal z d. 8 lutego b. r., który się odbędzie na dochód kolonji leczniczej w Rabce i funduszu rekonwalescentów ze szpitala św. Ludwika, następujące osoby nadesłały datki na ręce hr. Żdzisławowej Tarnowskiej:

Walerowa Jaworska 10 k., Władysławowie Natansohn 20 k., Kazimierzowie Lubomirscy 100 kor., Adamowa Gielgudowa 10 k., Zygmuntowa Jaroszyńska 40 k., Felicja Koźmianowa 20 kor., Romanowie Dolińscy 20 k., prof. Walerjan Klecki 20 k., Niemczewscy 20 k., Żdzisławowie Tarnowscy 100 k., Z. Jałbrzykowski 20 k., dr Dura 10 k., Ignacowie Zborowscy 20 kor., Natalia Doboszyńska 30 kor., namiestnik hr. Potocki 50 k., prof. Maciej Jakubowski 25 k., hr. Antoni Wodzicki 25 k., Wilhelmowie Creizenachowie 20 k.

Żywa szopka w naszym Sokole grana będzie jak wiadomo w niedzielę dnia 29 b. m. popołudniu.

Komisja urządzająca pierwsze dwa widowiska, była wprost zaskoczona tłumnym udziałem publiczności, którego okoliczność utrudniała nieco dojście do krzeseł; jednak już na drugim przedstawieniu panował pod tym względem wzorowy porządek, jak również i na 29 b. m. będą poczynione odpowiednie zarządzenia. Bilety do nabycia u firmy: Zajaczek & Lankosz (A—B), gdzie i z prowincji zamawiać można. Krzesła po 1 Kor. 20 hal. i po 90 hal. Wstęp 40 hal., dla młodzieży szkolnej 20 hal.

Z życia młodzieży. Po rozpoczęciu wykładów rozpoczęło się życie i ruch w kołach młodzieży. W towarzystwach naukowych wygłoszono już sporo fachowych odczytów; w związkach zaś towarzyskich ruch także się rozpoczął. I tak w Akademickim oddziale Sokola dnia 29 bm. odbył się odczyt o postępie i postępowości wobec bardzo licznie zebranej młodzieży. Dnia

24 l. odbył się wiec w sprawie potrzeb uniwersytetu. Na wiecu referent Mlynarski odczytał imieniem komisji, wybranej poprzednio memorał w sprawie potrzeb naukowych. Wiec przyjął memorał prawie w całości. Szerza dyskusją rozwinięła się nad sposobem wręczenia go ministerstwu. Referent komisji postawił wniosek, ażeby wydrukowany memorał przesłać wszystkim redaktorom pism i postom polskim, a następnie wybrani przez wiec delegaci młodzieży wręczyli go za pośrednictwem przyzwydm Koła polskiego, ministrowi oświaty.

Żydzi i socjaliści proponowali, aby memorał dać wszystkim klubom parlamentarnym i domagali się, aby i poseł Daszyński prowadził delegację. Propozycję żydów i socjalistów wiec ogromną większością odrzucił, oświadczając się za rezolucją, proponowaną przez młodzież narodową, której wyrazem był referent.

Odrzucono również poprawkę Raabego (soc.), aby wiec wyraził rządowi oburzenie. Do delegacji weszli L. Roguski, sl. agr., F. Mlynarski, sl. fil., T. Michejda, sl. med., St. Wittek, sl. praw.

We czwartek dnia 26 b. m. akad. Śliwicki wobec licznie zebranej publiczności przedstawił w oddziale akad. „Sokola“ dotychczasowe ruchy rewolucyjne w Rosji.

Na cmentarzu krakowskim w Rakowicach w roku ubiegłym pochowane zwłok trzech wyznań chrześcijańskich ogółem 3330 (dorosły ch 2919) — w tem 40 wojskowych, dzieci 1311).

W wieku do lat 60 pochowano 322, do lat 70 216, do lat 80 — osób 105, do 90 lat osób 20, do 95 lat, osób 7. Do lat stu dożyła jedna osoba, mianowicie niejaka Godyniowa Agnieszka.

Skradziona wyprawa. Młoda para narzeczonych przybyła z prowincji do Krakowa, aby na Kazimierzu pomiędzy „swoimi“ zrobić zakupy na ślubną wyprawę. Kupiono więc różne materje i ozdoby za paręset koron. Przedmioty ułożono pięknie do walizki i kiedy się oglądano za kupnem innych przedmiotów, walizka między „swoimi“ znikła ku wielkiemu zmartwieniu młodej pary, okradzionej wspólnie jeszcze przed ślubem. — Niechże się pocieszą tem, że to się stało wśród „swoich“.

Miły synalek. W domu noclegowym Lejzora Hagena na Kazimierzu aresztowano 16-letniego Leona Wierzbickiego, b. terminatora rzeźnickiego z Żegocina. Przy Wierzbickim znaleziono 430 kor. gotówki w 2-ech nowych portmonetkach, nową garderobę, a w nowej walizce mnóstwo drobniaków, świeżo zakupionych. Bandany Wierzbicki przyznał się, że pieniądze ukradł swemu ojcu, organistcie i kasjerowi Kasy reifenowskiej w Żegocinie. Wiele pieniędzy wydał, nie umie powiedzieć.

Policja przytrzymała 11-letniego Jędrzeja Nowaka, który z trzema innymi chłopcami kradł węgle z wozów kolejowych.

Aresztowano też Jędrzeja Borka, znanego złodzieja, u którego w ustach znaleziono ukryte 4 korony.

Składki na Wawel.

Dnia 26 grudnia 1904 r. odbyło się w domu p. Ulanowskiej rozbiście puszek składkowych na odnowienie Zamku królewskiego na Wawelu. Puszek przyniosły następujące osoby: p. Szumlańska Teofila, pani Lucyna Sporn, prof. Ulanowski. Sklepy han. i rozmaite instytucje: Bank hipot. (p. Gloser), Czaplicki Karol, Fischer J. F. A-B, Fischer Jan O-D, Haweika Antoni, Herliczka Rudolf, Kasa oszcz. m. Krakowa mianowicie pp.: Dorawski, Maurizio, Raczynski, Reim i sp., Smidowicz, Wolkowski Karol, Hofman, Szymański, rzyżanowski.

P. Ulanowska złożyła swoją puszkę, oraz gotówkę, którą jej przyniesiono i nadesłano, mianowicie do ks. pamięt., znajdującej się u p. Ulanowskiej wpisały się następujące osoby z wkładką 6 kor.: pp. Aniela Gielgut, Ludomir Gadon, Adam Gielgut, razem 18 kor. Z pośrednictwa Hecka część z funduszu pozostała ze złożonych pieniędzy na wydanie książki pamiątkowej, celem uczczenia jubileuszu prof. Romana Pi ata 130 koron, p. Marylka Estreicher 8 kor. 88 hal., a mianowicie z p. sklepowych pp. Bazasa, Glixego, Niesiołowskiego, Wojciechowskiego, Zimlera i Porebskiego; prof. Browiczowa przywoziła z Zakopanego 11 k. 38 hal., a mianowicie z zakładu dra Chramca 8 kor. 3 hal., p. Eleonora Mayer 1 kor., Filja spól. wyd. 1 k. i 48 hal., Spól. handlowa 47 hal., handel p. Słowika 40 hal., Bank hipot. (p. Czaplicki Karol) 2 korony 50 hal., p. Pogonowska 9 kor. 41 hal. z puszek. Do ks. pamięt., znajdujących się u dr. Gorskigo Ksawerego w Abazji wpisały się następujące osoby z wkładką 4 k. Ks. Gorski, Kulikowski, z wkładką 1 kor. K. H., dr. Bernath, razem 10 kor.

Ogólna suma składki obecnej wynosi 209 kor. 36 hal. które złożone zostały do Kasy Oszcz. m. Krakowa na książeczkę nr. 155-456. Całość dotąd uzbieranej składki wynosi wraz z doliczonymi procentami 128-172 kor. 83 hal. Z powyższej sumy wręczono ks. kardynałowi, jak to już w poprzednich sprawozdaniach ogłoszone było, na odnowienie katedry na Wawelu 19-259 kor. 8 hal., pozostaje zatem 108-914 kor. 75 hal. z wyłączeniem przeznaczaniem na odnowienie zamku królewskiego na Wawelu, jak tylko takowy z wojska opróżniony będzie i na Muzeum Narodowy zamieniony zostanie.

Wyżej wymieniony kapitał ulokowany jest w ten sposób: w Kasie Oszcz. m. Krakowa na ks. nr. 145-673 zawartość 43-905 kor. 16 hal., na ks. nr. 155-456 zawartość 51-348 kor. 34 hal. W banku krajowym na ks. nr. 2499 zawartość 40 kor. 57 hal. Na ks. kasy oszczędności m. Lwowa nr. 60267 zawartość 18-620 kor. i 68 hal., zebrane przez p. Seferowicz. Wszystkie te książeczki w ilości 4 przechowane są u p. Ulanowskiej. Wypada nadmienić, że dotąd tj. od początku rozpoczęcia składki w r. 1894 kosztu administracji nie obciążały takowej; tak i nadal postępować się będzie.

Następne rozbiście puszek odbędzie się w domu pani Ulanowskiej, ul. Garncarska l. 15 dnia 28 stycznia 1905 r., między godziną 4 a 8 popołudniu.

Uprasza się wszystkie osoby posiadające puszkę, aby takowe przynieść lub nadesłać raczyły, chociażby w nich jak najmniejsza znajdowała się kwota.

Gabryelski kupuje, sprzedaje i najmuje fortepiany, pianina, harmonje i pianole — krajowe i zagraniczne — nowe i przegrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Repertuar Teatru Miejskiego.

W niedzielę: „Lekkomyślna siostra“, komedia w 4 aktach Wł. Perzyńskiego (po raz 5).

Występy gościnne Mieczysława Frenkla.

W sobotę: „Rozbitki“, komedia w 4 aktach Józefa Blizińskiego.

W niedzielę: „Cyrano de Bergerac“, komedia bohaterska Ed. Rostanda w 5 aktach (po raz 5).

Repertuar Teatru Ludowego.

W sobotę: „Żydzi“, komedia w 4 aktach, J. Korzeniowskiego.

W niedzielę: „Wojna domowa“ komedia w 3 aktach, Zygmunta Przybylskiego (po raz pierwszy).

Powszechne wykłady Uniwersyteckie.

W Krakowie.

W niedzielę dnia 29 stycznia. Prof. Franciszek Bylicki: „Etnografia słuchu“. Wykład II w auli I-ej szkoły realnej, przy ul. Studenckiej, godz. 6ta.

Początek wykładów: w niedzielę o godzinie 6-ej, w dnie powszednie o godzinie 7-ej wieczór. Wykłady odbywać się będą w auli I. szkoły realnej przy ulicy Studenckiej.

Na prowincji.

Biała. Prof. Uniw. Jagiell. dr Wiktor Oze: „Znaczenie powstania styczniowego w naszych dziejach porzecznych“ w lokalu „Czytelnia polskiej“ godz. 6ta.

Jaworzno. Prof. Uniw. Jagiell. dr Michał Rostrowski: „O konstytucji austriackiej“ w lokalu „Przyjaźni“, godz. 4ta.

Wadowice. Doc. Uniw. Jagiell. dr Stanisław Kutrzeba: „Charakterystyka rozwoju społecznego Polski“ w sali „Sokola“, godz. 5ta.

Wieliczka. Prof. Mikołaj Mazanowski: „Ogólna charakterystyka twórczości J. I. Kraszewskiego“ w sali „Kasynowej“ godz. 4ta.

Zator. As. Uniw. Jagiell. dr Stanisław Droba: „Życie ludzkie, a bakterje“ w sali posiedzeń Rady m. godz. 5ta.

Rozruchy w Rosji.

Z Petersburga.

Petersburg 27 stycznia. Prezydium akademji górniczej powzięło z powodu zajść w dniu 22 bm. następującą uchwałę:

I. Wyrazić ubolewanie z powodu strasznych wypadków;

II. Dalsze prowadzenie studjów uważa się obecnie za niemożliwe;

III. Wyrazić sympatje rodzinom po osobach zabitych;

VI. Urządzić nabożeństwo żałobne za zabitych i złożyć wieniec na trumnach zabitych studentów kolegów.

V. Uchwałę tą zakomunikować ministrowi rolnictwa.

Prezydium instytutu inżynierji cywilnej przyjęło równobrzmiącą rezolucję.

Wpisy na uniwersytecie odroczone do dnia 28 lutego.

Petersburg 27 stycznia. Zgromadzenie redaktorów postanowiło od soboty rozpocząć na nowo wydawanie dzienników i zamieścić tylko urzędowe sprawozdanie o wypadkach petersburskich bez żadnego komentarza.

Petersburg 27 stycznia. Wypłata płac dla robotników w warsztatach Putiłowskich odbywa się w dalszym ciągu, pracy jednak dotąd nie podjęto. Wczoraj nie było zaburzeń. Sądzą, że w fabrykach papieru Koeniga praca dziś się rozpocznie. W fabryce nafty Nobla strejk ustał. Naftę znowu wywożą. Teatr Cesarski dziś będzie otwartym.

Petersburg 28 stycznia. (Tel. wł.) Trepow rozgłasza, że w Petersburgu zapanował spokój. Życie jednakże w mieście jest nie do zniesienia, ciągle bowiem zachodzą liczne aresztowania inteligencji. Wczoraj aresztowano 13 adwokatów. W nocy wywieziono z miasta na stacje kolej. 16 wagonów zwłok poległych podczas walk ulicznych, a rodziny poległych nie były o tem powiadomione.

Miodosytnia Kazimierza Kobackiego

Miód stołowy lekki butelka 50 cent.

Miód kuracyjny butelka 80 cent.

Miód kasztelański butelka 1 zlr. 50 cent.

Miód stołowy mocny butelka 60 cent.

Miód esencja butelka 1 zlr.

Miód maliniak butelka 1 zlr. 50 cent.

Miód stołowy wytrawny butelka 70 cent.

Miód kopowiec butelka 1 zlr. 20 cent.

Maliniaki. Wiśniaki. Dereniaki.

ZALOZONA TOWARNIOWNIA W DLANOWIE

Sławkowska l. 26, poleca

Car podobno silnie osiwił i stał się jeszcze bardziej nerwowym.

Berlin 28 stycznia. (Tel. wł.) *Lok. Anz.* donosi, że car zdecydował się nie tylko przyjąć deputację robotników, ale skłonny jest do dalszych reform, niż je zapowiedział w manifestacji.

Londyn 28 stycznia. (Tel. wł.) D. Laffana donosi, że ta część garnizonu petersburskiego, która strzelała do tłumów w niedzielę i w poniedziałek, została przetransportowana do miast nadbałtyckich.

Trepow wezwał do siebie właścicieli fabryk i polecił podjęcie pracy pod groźbą odebrania im koncesji. Trepow ma do pomocy 11 generałów i admirałów, którzy zarządzają dzielnicami miasta.

Według zapowiedzi Trepowa, z rannych przebywających w szpitalach, ma być po wyzdrowieniu aresztowanych 350 osób, gdyż ciężą na nich zarzuty bardzo poważne.

Petersburg 28 stycznia. (Tel. wł.) Celem zohydzenia Hapona rozgłasza rząd, że Hapon defraudował z kasy robotniczej 35000 rubli i uciekł z nimi z Petersburga.

Petersburg 28 stycznia. (Tel. wł.) Oprócz pism rządowych wyszły wczoraj: *Birż. Wied. i Now. Wrem.* w zmniejszonej objętości.

Rządowe kłamstwa.

Petersburg 27 stycznia. Z powodu, że na ulicach Moskwy przybito plakaty drukowane w drukarni policmajstra, w których powiedzianem jest, że Japończycy i Anglicy wywołali obecne rozruchy i strejki w Rosji i że Anglija i Japonia kierują całym ruchem i że z Anglii nadeszły znaczne sumy pieniężne dla strejkujących, ambasada angielska wniosła natychmiast protest do rządu rosyjskiego, w którym domaga się śledztwa w tej sprawie. — Rząd rosyjski wobec tego protestu zapewnił, że postara się o to, aby tego rodzaju niewłaściwości się nie powtórzyły.

Na prowincji.

Moskwa d. 27 stycznia. W warsztatach kolejowych na stacji Terowo na przestrzeni Moskwa-Kazań robotnicy zaprzestali dziś pracę.

Moskwa dn. 27 stycznia. Słychać, że strejk objąć ma robotników tramwajowych. W zakładach gazowych pracują. W wielu fabrykach strejk się utrzymuje i rozszerza. Na ulicach wcale ruchu nie ma. Trzy dzienniki nie wychodzą, jutro nie wyjdzie także *Russk. Prawo*. W dzielnicy Iwanow Wozniesieński dziś wybuchnąc ma strejk.

Odesa d. 27 stycznia. Gradonaczelnik ogłosił odezwę, w której wzywa robotników do podjęcia pracy i podnosi, że strejk wychodzi tylko na korzyść Japonii, jej sojuszników i zagranicznych fabrykantów i zmniejsza i tak już z powodu wojny zmniejszoną produkcję rosyjską. Z powodu wojny upadł handel odeski, bo eksport na daleki wschód zupełnie ustał. To dowodzi, że Japonia odebrać chce Rosji targi handlowe. Wszyscy życzą sobie zakończenia wojny, ale tu pokój nie może być zawarty z niesławą Rosji i ze stratą targów handlowych. Rosja nie chciała wojny i nie była na nią przygotowana, ale dzień zapłaty wkrótce nadejdzie. Robotnicy powinni więc powrócić do spokojnej pracy z nadzieją, że nastaną lepsze czasy.

Libawa d. 27 stycznia. (Tel. ag. ros.) Wojsko patroluje na ulicach. Do starć dotąd nie przyszło. Tylko jeden żandarm został zastrzelony, z powodu tego, że wyrwał sztandar demonstrantom. W demonstracjach biorą jednak udział tylko ludzie młodzi, co wywołuje śmieszne (!) wrażenie. Część robotników zamierza wrócić do pracy. Ładowania okrętów zaprzestano. Druty telegraficzne naprawiono, obecnie pracują nad przywróceniem połączeń telefonicznych.

Moskwa 27 stycznia. Sytuacja jest jeszcze niepewna. W kilku fabrykach zaczęto pracować, lecz niebawem znów pracy zaprzestano. W dwu lub trzech fabrykach, a wśród tych w fabryce sukna Waruszyna, odbywa się praca normalnie.

W innych fabrykach robotnicy gotowi są rozpocząć pracę, ale stawiają jeszcze warunki. Szczególnie silnym jest ruch wśród zecerów. Wszystkie znacznie większe drukarnie objęte są strejkami. Niewiadomo czy gazety dzisiaj wyjdą.

Moskwa 28 stycznia. (P. aj. tel.) Położenie jeszcze nie wyjaśnione. W niektórych fabrykach, w których onegdaj już pracę podjęto, wczoraj znowu ją zaniechano. Dziś wyjdą już

dzienniki, gdyż wszystkie żądania robotnicze w drukarniach spełniono.

Ryga 28 stycznia. (P. aj. tel.) W szpitalach stwierdzono, że onegdaj zabito 29 mężczyzn i 2 kobiety, a 36 mężczyzn było rannych. — 8 żołnierzy zraniono strzałami rewolwerowymi. Dyrektor Kasy oszczędności wczoraj zmarł. Na żądanie robotników teatry zamknięto.

Petersburg 28 stycznia. (P. aj. tel.) Potwierdza się wiadomość o aresztowaniu w Rydze Gorkiego.

Mitawa. (P. aj. tel.) Tysięczny tłum wymusił we fabrykach zaniechanie pracy, poczem się rozszedł. Wojsko powróciło do koszar. Tylko patroly przeciągają ulicami.

Saratow 28-go stycznia. (P. aj. tel.) Strejk trwa. Dzienniki wczoraj nie wyszły i dziś się nie pojawiają. W mieście panuje spokój.

Rozruchy w Warszawie.

Warszawa 28 stycznia. (Pet. aj. tel.) Wybuchł tu strejk, który rozszerza się. Spokoju dotychczas nie zakłócono.

Londyn 28 stycznia. (Tel. wł.) Dzisiejsza poranna *Daily Mail* donosi o rozruchach, które wybuchły wczoraj w Warszawie, następujące szczegóły:

W piątek rozegrał się w Warszawie krwawy dramat. Strejkujący robotnicy zaczęli demonstrować na ulicach przeciągając tłumnie przez miasto. Wojsko zastąpiło im drogę i nie wzywając do rozejścia się zaczęło strzelać. Jest wielu zabitych, mnóstwo rannych. Demonstranci po strzałach rozprószyli się.

Rozruchy zaczęły się o godz. 10 przed południem. Pierwsi zaczęli demonstrować piekarze, potem robotnicy fabryczni, robotnicy wodociągowi, wreszcie robotnicy z wielkiej fabryki Lilpopa. Proletariat bez zajęcia rzucił się na sklepy piekarskie i począł je rabować. Wobec tego przy każdym sklepie postawiono po 12 żołnierzy. Wieczorem rozkazano zamknąć wszystkie sklepy. Garnizon Warszawy składa się z 30.000 żołnierzy.

Berlin 28 stycznia. (Tel. wł.) *Berl. Tagbl.* przynosi wiadomość, że wczoraj rzeczywiście przyszło do krwawych zaburzeń w Warszawie. Demonstrowano głównie na Lesznie, na Woli i na ul. Żelaznej, tj. w częściach miasta, zamieszkałych przeważnie przez robotników.

Strejk w Warszawie stał się powszechnym.

Londyn 28 stycznia. (Tel. wł.) Dzisiejsza poranna *Daily Mail* donosi, że w Królestwie Polskiem strejkuje ogółem 300,000 robotników.

WOJNA.

Bitwa nad Szaho.

Londyn 28 stycznia. (Reuter). O głównej kwatery Kurokiego via Fuzan telegrafują 26-go b. m.: Silną kanonadę słyszano dziś bez przerwy od strony zachodniej. — **Oczekują wielkiej bitwy.** Wedle wiadomości Rosjanie na lewym skrzydle przekroczyli Hunho. Japończycy gotują się do ataku.

Londyn 28 stycznia. (Tel. wł.) Dzienniki donoszą, że nad Szaho rozpoczęła się wielka bitwa. Początkowo ścierały się przednie strażę, a potem prawie skrzydło rosyjskie przeszło do bardzo poważnej ofensywy. Szczegółów brak. Walka toczy się jeszcze.

Petersburg 28 stycznia. Jenerał Kuropatkin telegrafuje do cara z dnia 25 b. m.: Na prawym skrzydle zaczęła się ofensywa przeciw nieprzyjacielowi. Temperatura wynosi 16 stopni poniżej zera.

Na dalszą wojnę.

Londyn 27 stycznia. Dzienniki donoszą z Tokio: Oczekują codziennie ogłoszenia blokady Władystoku. Japończycy ustanawiają piąty korpus armji. U końcem bm. armja Nogiego będzie połączoną z armją Oyamy. — W Tokio znajduje się 30,000 rannych.

Neutralność Chin.

Waszyngton 27 stycznia. Sekretarz stanu Hay wezwał rosyjskiego ambasadora, aby u swego

rządu poruszył sprawę naruszenia neutralności ze strony Chin i domagał się postawienia tej kwestji na konferencji międzynarodowej mocarstw. Rząd rosyjski dotąd w tej sprawie nie dał odpowiedzi.

Rada państwa.

Wiedeń 27 stycznia. Na dzisiejszym posiedzeniu Izby posłów minister skarbu przedłożył projekt ustawy o refundacji sum, wydanych na zapomogi w ostatnich latach, poczem z porządku dziennego przystąpiono do dyskusji nad sprawozdaniem komisji budżetowej o zapomogach z powodu klęsk elementarnych.

Wiedeń 28 stycznia. W dalszym ciągu posiedzenia po dyskusji nad ustawą zapomogową, pos. Pacak przedłożył wniosek nagły, podpisany przez prezesa wszystkich stronnictw, który ze względu na ostatnie wypadki kolejowe na kolei Północnej i Franciszka Józefa wzywa ministerstwo kolei: 1) by przedsięwzięto rewizję całych torów na wszystkich kolejach prywatnych i państwowych i zbadano jakość szyn, 2) by rewizję powtarzano w pewnych odstępach czasu i 3) by przedłożono Izbie sprawozdanie o przyczynach ostatnich wypadków kolejowych.

Po krótkim umotywowaniu przez wnioskodawcę, minister kolei Wittek oświadczył, że rząd w tej sprawie zgadza się w zupełności z intencjami wnioskodawców. Po ostatnich wypadkach kolejowych wdrożono najostrożniejsze dochodzenia.

Dwaj wybitni fachowcy z ministerstwa, udali się na miejsce celem zbadania przyczyn. Według dotychczasowych doniesień, wykolejenia spowodowało pęknięcie szyn wskutek silnych mrozów. Minister w końcu wyraził gotowość dania komisji kolejowej wszelkich wyjaśnień i wypowiedział nadzieję, że uda się rządowi przekonać Izbę, że techniczne urządzenia kolei austriackich i wykonywanie przepisów stoją zupełnie na wysokości nowoczesnych wymogów.

W głosowaniu nagłość i *meritum* wniosku bez dyskusji i jednomyślnie uchwalono i wniosek przekazano komisji kolejowej.

Posiedzenie zakończyło się o 5 pop. Następne w poniedziałek o 2 pop.

Klęska hr. Tiszy.

Budapeszt 28 stycznia. (Tel. wł.) Według wiadomości nadeszłych w ciągu nocy, stronnictwo liberalne poniosło nader dotkliwą klęskę, gdyż uzyskało tylko 145 mandatów, podczas gdy sami Kossuthowcy, bez innych partyj, liczą 158 głosów.

Skutkiem tej klęski jeszcze wczoraj odbyło się posiedzenie gabinetu, na którym uchwalono podać się do dymisji.

W nocy przepadł przy wyborach minister Hieronymy, kandydujący w Budapeszcie, a wybrany został adwokat Vaszoniy. To przyspieszyło katastrofę gabinetu.

Stronnictwo liberalne ostrzega Tiszę, że przystępując lekkomyślnie do wyborów rozerwał podstawy dualizmu austro-węgierskiego.

NADEŚLANE.

Rubryka „Nadesłane“ nie pochodzi od Redakcji, która też nie bierze za nią odpowiedzialności.

Dolegliwości podeszłego wieku

(retour d'age).

Elix de Virginie leczy nabrzmienie i zranienie żył, phlebit, nabrzmienie jąder, hemoroidy, i jest jedynym w dolegliwościach podeszłego wieku przeciwko krwotokom, zapaleniom, dusznościom, boleściom żołądka, nerwowościom, zatwardzeniu i obstrukcji żołądka. — Nabyć można: w Paryżu w pharmacie Moride, 2 rue de la Tacherie. — W Krakowie w aptekach pp. Redyka i Wiszniewskiego. — Opis wysłać się bezpłatnie.

ŚWIEŻOŚĆ właściwą wiekowi młodemu można zachować bardzo długo, jeżeli się używa kosmetyków znanych ze swojej skuteczności, tylko tych, które cieszą się uznaniem powszechnym, tak jak **Crème Simon** w połączeniu z **Pudrem** ryżowym **Simona**. — Przyczem należy unikać używania innych kosmetyków nieznanymi, a często szkodliwymi. 2462

Kwerende dokumentów szlacheckich

przeprowadza Rządowo upraw.
Biuro korespondencyjne

J. Rychtera

W KRAKOWIE, ULICA MIKOŁAJSKA L. 17

Mając koneksye ze wszystkimi archiwami w kraju i zagranicą — skuteczniamy poszukiwania za wszelkimi dokumentami familijnymi — jak najsumienniej. Również podania w sprawach paszportowych i legitymacyjnych.

Maggi'ego Przyprawa

jest jedynym i powszechnie uznanym środkiem do nadania mdłym zupom, sosom, bigosom, jarzynom i t. d. w jednej chwili zadziwiającego, silnego i przyjemnego smaku.
KILKA KROPEL WYSTARCZA.
 Do nabycia we wszystkich handlach kolonialnych, spożywczych i składach aptecznych we fiaszeczkach, począwszy od 50 halerzy.
 Oryginalne fiaszeczki napełnia się ponownie najtaniej.

C. k. austriackie koleje państwowe.

WYCIĄG Z ROZKŁADU JAZDY

ważnego od 1 października 1904 roku.

Odjazd z Krakowa i z Podgórza:
 4.30 rano pociąg osobowy Nr. 31 z Krakowa
 4.47 " " " " " 1032 " Podgórze-Płaszowa
 4.58 " " " " " przystanka
 do Oświęcimea przez Podgórze-Płaszów-Skawina; połączenia: w Spytkowicach do Wadowic, Alwernii i Sierszy Wodnej, w Oświęcimie do Wiednia i Wrocławia.
 6.43 rano pociąg pospieszny Nr. 3 z Krakowa
 6.50 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Podwotoczysk; połączenia: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orłowa, Koszyc i Budapesztu (przyjazd 9.55 wieczór); w Rzeszowie do Jasła a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa, Stryja, Stanisławowa i Husiatyna; w Jarosławiu do Rawy ruskiej, Sokala i Bełzca; w Przemyślu do Chyrowa i Nowego Zagórza; we Lwowie do Ickan, Stryja, w Krasnem od Brodów i Kijowa; w Tarnopolu do Kopyczynie; w Borkach wielkich do Grzymałowa; w Podwołoczyskach do Odessy i Kijowa.
 8.19 rano pociąg osobowy Nr. 15 z Krakowa
 8.22 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Podwotoczysk; połączenia: w Dębicy do Tarnobrzega, Nadbrzezia i przez Rozwadów w kierunku Przeworska; w Przeworsku do Tarnobrzega; w Przemyślu do Chyrowa i Nowego Zagórza; we Lwowie do Stanisławowa, Stryja, Zawocznego, Munkacza i Budapesztu; do Rawy ruskiej; do Janowa, w Krasnem do Brodów; w Podwołoczyskach do Odessy i Kijowa.
 8.30 rano pociąg mieszany Nr. 411 z Krakowa
 8.46 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Wleczki.
 8.40 rano pociąg osobowy Nr. 6211 z Krakowa do Kołomyż.
 9.02 przed poł. poc. osob. Nr. 41 z Krakowa
 9.17 " " " " " 1012 " Podgórze-Płaszowa
 9.24 " " " " " przystanku
 do Halę transwersalną przez Podgórze-Płaszów, Skawinę, Suchę; połączenia: w Kalwarii do Wadowic i Bielska; w Suche do Żywca i do Zwardonia; w Chabówce do Zakopanego, Suchyory i do Kralowa; w Nowym Sączu do Orłowa, Koszyc i Budapesztu; w Zagórzach do Gorlic; w Now. Zagórzu do Mezö-Laborca, Koszyc i Budapesztu, w Chyrowie do Przemyśla, do Stryja, Stanisławowa i Husiatyna. Przy tym pojeździe kursuje z Krakowa do Zakopanego wóz wprost przechodzący I i II klasy.
 11.00 przed południem pociąg osobowy Nr. 13 z Krakowa
 11.15 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Podwotoczysk; połączenia: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła, do Nowego Sącza, Orłowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa, Stryja, Stanisławowa i Husiatyna; w Jarosławiu do Rawy ruskiej i Sokala; w Przemyślu do Chyrowa; we Lwowie do Ickan; w Krasnem do Brodów; w Tarnopolu do Kopyczynie; w Borkach wielkich do Grzymałowa.
 1.15 po poł. pociąg osobowy Nr. 33 z Krakowa
 1.30 " " " " " 1034 " Podgórze-Płaszowa
 1.38 " " " " " przystanku
 do Suchy i Oświęcimea przez Podgórze-Płaszów-Skawinę; połączenia w Kalwarii do Wadowic i Bielska; w Oświęcimie do Wiednia, Wrocławia.
 1.50 po poł. pociąg mieszany Nr. 461 z Krakowa
 1.47 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Wleczki.
 1.45 po poł. pociąg osobowy Nr. 6213 z Krakowa do Mogiły i Kołomyż.
 2.49 po poł. pociąg pospieszny Nr. 5 z Krakowa
 do Lwowa; połącz.: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła i do Now. Sącza, w Rzeszowie do Jasła, a stąd do N. Zagórza, Chyrowa, Stryja, Stanisławowa i Husiatyna; w Jarosławiu do Rawy rusk. i Sokala; w Przemyślu do Chyrowa, we Lwowie do Krasnego i Brodów, do Podwołoczysk, Odessy i Kijowa, do Ickan.
 6.15 wieczór pociąg osobowy Nr. 19 z Krakowa
 6.25 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Stróż; połączenia: w Stróżach do Nowego Sącza.
 7.40 wieczór pociąg mieszany Nr. 463 z Krakowa
 7.51 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Wleczki.
 7.55 wieczór pociąg osobowy Nr. 45 z Krakowa
 8.10 " " " " " 1016 " Podgórze-Płaszowa
 8.17 " " " " " przystanku
 do Halę transwersalną; przez Podgórze-Płaszów, Skawinę, Suchę; połączenia: w Skawinie do Oświęcimea a stamtąd do Wiednia; w Kalwarii do Wadowic; w Nowym Sączu do Orłowa, Koszyc i Budapesztu; w Zagórzach do Gorlic; w Nowym Zagórzu do Mezö-Laborca, Koszyc i Budapesztu, do Chyrowa i Przemyśla, do Stryja.
 8.05 wieczór pociąg osobowy Nr. 6215 z Krakowa do Kołomyż.
 8.38 wieczór pociąg pospieszny Nr. 1 z Krakowa
 do Ickan; połączenia: w Przemyślu do Chyrowa, a stąd do Stryja i Stanisławowa; w Ickanach do Bukaresztu, Konstancji a stąd we czwartki i niedziele okrątem do Konstantynopola.
 9.00 wieczór pociąg osobowy Nr. 17 z Krakowa
 9.10 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Podwotoczysk; połączenia: we Lwowie do Burdujeni, Bukaresztu i Konstancji, Stryja, Zawocznego, Munkacza i Budapesztu; w Krasnem do Brodów i Kijowa; w Tarnopolu do Kopyczynie; w Podwołoczyskach do Odessy i Kijowa.
 10.55 w nocy pociąg osobowy Nr. 11 z Krakowa
 11.05 " " " " " Podgórze-Płaszowa
 do Tarnopola; połączenia: w Bierzanowie do Wleczki, w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła, do Nowego Sącza, w Dębicy do Tarnobrzega, Nadbrzezia i przez Rozwadów w kierunku ku Przeworsku; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja; w Przeworsku do Tarnobrzega; w Przemyślu do Chyrowa, Nowego Zagórza, Mezö-Laborca, Koszyc i Budapesztu; we Lwowie do Czerniowca, do Stryja i Zawocznego, Janowa, do Rawy Ruskiej i Bełzca; w Krasnem do Brodów; w Tarnopolu do Stryja, do Kopyczynie.
 11.40 w nocy pociąg osobowy Nr. 47 z Krakowa
 11.54 " " " " " 1022 " Podgórze-Płaszowa
 12.00 " " " " " przystanku
 do Nowego Sącza; przez Podgórze-Płaszów, Skawinę, Suchę; połączenia: w Skawinie do Dworców; w Suche do Żywca i Zwardonia; w Chabówce do Zakopanego, w Nowym Sączu do Orłowa, Koszyc i Budapesztu. Z Krakowa do Zakopanego kursują wozy wprost przechodzące.

Przyjazd do Krakowa i do Podgórza:
 4.20 rano pociąg osobowy Nr. 12 do Podgórze-Płaszowa
 4.40 " " " " " Krakowa
 z Podwotoczysk; połączenia: w Podwołoczyskach od Odessy i Kijowa; w Borkach wielkich od Grzymałowa; w Tarnopolu do Kopyczynie; w Krasnem od Brodów; we Lwowie do Ickan, Stryja, Bełzca, Rawy Ruskiej; w Przemyślu do Chyrowa; w Rzeszowie od Jasła, Stanisławowa, Stryja, Chyrowa, Nowego Zagórza przez Jasło; w Tarnowie od Jasła i od Orłowa.
 5.45 rano pociąg osobowy Nr. 1017 do Podgórze-przystanku
 5.52 " " " " " 48 " Krakowa
 6.07 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 z Halę transwersalną przez Suchę, Skawinę, Podgórze-Płaszów; połączenia: w Nowym Zagórzu od Stanisławowa, Stryja, Chyrowa, Przemyśla przez Chyrow; w Zagórzach z Gorlic; w Nowym Sączu od Budapesztu, Koszyc, Orłowa.
 6.41 rano pociąg pospieszny Nr. 2 do Podgórze-Płaszowa
 6.50 " " " " " Krakowa
 z Ickan; połączenia: w Ickanach w środy i niedziele przez Konstancję z Konstantynopola, (okrątem do Konstancji), odcień od Bukaresztu; we Lwowie od Bukaresztu, Burdujeni, Budapesztu, Munkacza, Zawocznego, Stryja; w Przemyślu od Nowego Zagórza, Chyrowa.
 7.19 rano pociąg mieszany Nr. 412 do Podgórze-Płaszowa
 7.30 " " " " " Krakowa
 z Wleczki.
 7.45 rano pociąg osobowy Nr. 6212 do Krakowa
 z Kołomyż i Mogiły.
 7.45 rano pociąg osobowy Nr. 1033 do Podgórze-przystanku
 7.53 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 8.10 " " " " " 32 " Krakowa
 z Oświęcimea; połączenia: w Oświęcimie od Wiednia i Wrocławia; w Spytkowicach od Suche, Wadowic; w Kalwarii od Wadowic.
 8.32 rano pociąg osobowy Nr. 18 do Podgórze-Płaszowa
 8.45 " " " " " Krakowa
 z Podwotoczysk; połączenia: w Podwołoczyskach od Odessy i Kijowa; w Tarnopolu do Kopyczynie; w Krasnem od Kijowa i Brodów; we Lwowie od Bukaresztu, Burdujeni, Budapesztu, Munkacza, Zawocznego, Stryja, Janowa; w Tarnowie od Nowego Sącza, Stróż.
 10.28 rano pociąg miesz. Nr. 1061 do Podgórze-przystanku
 10.35 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 z Oświęcimea; połączenia: w Oświęcimie od Wiednia i Wrocławia; w Podgórze-Płaszowie do Krakowa i Lwowa.
 10.57 przed poł. pociąg miesz. Nr. 462 do Podgórze-Płaszowa
 11.10 " " " " " Krakowa
 z Wleczki; połączenia w Podgórzu-Płaszowie od Oświęcimea, Wiednia i Wrocławia.
 10.05 po poł. pociąg osobowy Nr. 6214 do Krakowa
 z Kołomyż i Mogiły.
 1.18 po poł. pociąg osobowy Nr. 14 do Podgórze-Płaszowa
 1.30 " " " " " Krakowa
 z Tarnopola; połączenia: w Przemyślu od Budapesztu, Koszyc, Mezö-Laborca; Now. Zagórza, Chyrowa; w Jarosławiu od Sokala, Rawy ruskiej; w Rzeszowie od Jasła, w Dębicy od Przeworska przez Rozwadów, od Nadbrzezia, w Tarnowie od Orłowa, Nowego Sącza, Jasła i Stróż.
 2.24 po poł. pociąg pospieszny Nr. 6 do Krakowa
 z Lwowa; połączenia: we Lwowie od Odessy, Kijowa od Brodów i Krasnego, od Burdujeni, Budapesztu, Munkacza, Zawocznego, Stryja, Rawy Ruskiej, Janowa; w Przemyślu od Chyrowa; w Przeworsku od Tarnobrzega.
 4.17 po poł. pociąg osobowy Nr. 1011 do Podgórze-przystanku
 4.25 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 4.40 " " " " " 42 " Krakowa
 z Halę transwersalną; przez Suchę, Skawinę, Podgórze-Płaszów; połączenia: w Nowym Zagórzu od Husiatyna, Stanisławowa, Stryja, Chyrowa, Przemyśla przez Chyrow; w Zagórzach z Gorlic; w Jasle od Rzeszowa; w Chabówce od Zakopanego; w Suche od Zwardonia, w Kalwarii od Bielska, Wadowic.
 6.12 wieczór pociąg osobowy Nr. 16 do Podgórze-Płaszowa
 6.25 " " " " " Krakowa
 z Podwotoczysk; połączenia: w Podwołoczyskach od Odessy i Kijowa; w Krasnem od Brodów; we Lwowie od Stanisławowa, Budapesztu, Munkacza, Zawocznego, Stryja, Rawy Ruskiej, Janowa; w Przemyślu od Nowego Zagórza i Chyrowa; w Przeworsku od Tarnobrzega; w Tarnowie od Nowego Sącza, Stróż, od Nowego Zagórza, Jasła przez Stróże; w Bierzanowie od Wleczki.
 7.10 wieczór pociąg osobowy Nr. 6216 do Krakowa
 z Kołomyż.
 8.54 wieczór pociąg osob. Nr. 1035 do Podgórze-przystanku
 9.00 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 9.12 " " " " " 34 " Krakowa
 z Oświęcimea; połącz.: w Oświęcimie od Wiednia i Wrocławia; w Spytkowicach od Sierszy Wodnej, Alwernii.
 9.31 wieczór pociąg pospieszny Nr. 4 do Podgórze-Płaszowa
 9.38 " " " " " Krakowa
 z Podwotoczysk; połączenia: w Podwołoczyskach od Odessy i Kijowa; w Borkach wielkich od Grzymałowa; w Tarnopolu od Kopyczynie; w Krasnem od Brodów; we Lwowie od Ickan, Zawocznego, Stryja, Janowa; w Przemyślu od Chyrowa; w Jarosławiu od Sokala, Rawy Ruskiej, Bełzca; w Przeworsku od Tarnobrzega; w Rzeszowie od Jasła; w Dębicy od Przeworska przez Rozwadów, od Nadbrzezia i Tarnobrzega; w Tarnowie od Budapesztu (odjazd 7 rano), Koszyc, Nowego Sącza, Stróż, od Chyrowa, Nowego Zagórza, Jasła przez Stróże
 10.35 rano pociąg osobowy Nr. 24 do Podgórze-Płaszowa
 10.45 " " " " " Krakowa
 z Rzeszowa; połączenia: w Rzeszowie od Jasła, w Dębicy od Rozwadowa, Nadbrzezia i Tarnobrzega; w Tarnowie od Orłowa, Nowego Sącza, Stróż, Nowego Zagórza i Jasła; w Bierzanowie od Wleczki.
 10.41 w nocy pociąg osobowy Nr. 1021 do Podgórze-przystanku
 10.47 " " " " " " Podgórze-Płaszowa
 11.00 " " " " " 46 " Krakowa
 z Nowego Sącza przez Suchę, Skawinę, Podgórze-Płaszów; połączenia: w Nowym Sączu od Budapesztu, Koszyc, Orłowa; w Chabówce od Zakopanego i Suchyory; w Kalwarii od Bielska i Wadowic.

Codziennie przez cały karnawał świeże PĄCZKI

po 4 et. znane ze swej dobroci i wielkości, oraz
Chrusty waniljowe poleca cukiernia pod firmą:
Zygm. Majewskiego
 Kraków ul. Karmelicka 7
 Zamówienia na wieczorki wykonuje się według wymagań. (8314)

KAMIENICA
 II-piętrowa w Krakowie, i wynosząca 9% neto od włożonego kapitału — jest z powodu zamierzonego wyjazdu zaraz do sprzedania. Potrzebny kapitał 54.000 kor. Blizsza wiadomość u właściciela w Krakowie, Radziwiłłowska 23.

Nowo otworzony Zakład **spirytusu denaturowanego** W MODERÓWCE poleca P. T. Interesowanym **spirytus denaturowany** do celów przemysłowych po cenach umiarkowanych.

CHLEWNIJA ZARODOWA ŚWIŃ
 wysoko prośnych w Szebniach ma do sprzedania **prosięta** czystej rasy „Yorkshire“ po rodzicach importowanych z „Treuholz“, „Holsztyn“ po 1-60 kor. żywej wagi. Łask. zlecen. przyj. i uskutecznia Zarząd dóbr Moderówka, stacya kol., poczta i telegraf w miejscu. 48 1 10

Marmulada owocowa wyborna do omletów, legumina i dla postne do chleba 26
kilo 32 centy.
 Do nabycia w handlu **JAKOBA PIEKŁY w PODGÓRZU.**

Realność 68
 od dworca kolejow. w Krzeszowicach 15 minut odległa, tuż przy gościńcu położona, składająca się z domu parterowego, murowanego o 4 pokojach, kuchni, piwnicach, ze stodoły z przymurowanym pokojem, z ogrodu owocowego i warzywnego, tudzież pola, razem 1387 sążni kw. obejmująca, jest zaraz z wolnej ręki do sprzedania. Realność ta z powodu bardzo dogodnego położenia nadaje się na restaurację lub mieszkanie dla letników. Chęć kupna mający zechcą się zgłosić do **Emila Nikla** urzędnika gwareckiego w Jaworznie.

MIODY
 Miód patoka naturalny, kuracyjno-deserowy 5 kilo 6.20 kor.; wyborny miód do picia, gasiorek 4 litr. à la Malaga 6.80 kor., stołowy 5.70 kor. wysyła cały rok za zaliczką wszystkie opłatnie pasieka **Adama Górskiego** Denysów. Większe zamówienia taniej.

Na Karnawał Rękawiczki Balowe oraz 94 0 12 **pierwszą PRALNIE** poleca firma **A. MIRKIEWICZ** ulica Szewska L. 2 pierwszy sklep od rynku.

Miód patoka deserowy, kuracyjny, z własnej pasieki 5 kilogr. blaszanka po 5 kor. 90 hal. opłacony. Doskonale **miody** do picia w beczkach od 15 litrów po 70, 80 i 1.20 kor., loco kolejowa stacya, także we fiaszeczkach à 3/4 litr z fiaską, po 70, 80 i 1.20 kor. rozsyła **Eugeniusz Biliński**, w Zbarażu. 82

„Czytelnia kat. mieszczańska“ w Kalwarii Zebrzyd. 141
kupi bilard
 nowy lub używany, w dobrym stanie, nie duży. Oferty przyjmuje do 15 lutego rb.

Przyjmę **dwóch studentów** z całym utrzymaniem, w osobnym pokoju z przedpokojem, bardzo blisko szkół realnych i gimnazjum. Czysta ul. 3 parter na prawo.

NAUCZYCIELKI oraz bony freblanki, Polki i Niemki, poleca **BIURO NAUCZYCIELSKIE** **Maryi Stehlik**, Kraków, ul. św. Marka 31.

40 do 50.000 Kor. potrzeba na drugą hipotekę. Wiadomość u adwokata **Dra Edmunda Fischera**, Kraków, Senacka l. 6. 134

Potrzebna 145 **dostawa mleka** co dzień 200 litrów po cenie 14 hal. za 1 litr. Oferty proszę składać ul. Staszica l. 4 u właśc. kamienicy.

„ARS“ SALON sprzedaży rzeźb i obrazów artystów polskich, otwarty codziennie w dnie powszednie od 10 do 1 z rana od 2 do 4 po południu. 32
 Ul. Bracka 5. na parterze

OSOBA
 samodzielna, uzdolniona w prowadzeniu gospodarstwa domowego, a mianowicie kuchni, chowie drobiu trzody, gospodarstwa nabiálu, znajdzie zaraz umieszczenie. Zgłoszenie 50 post. rest. Brzostek. 15

Nakładem Wydawnictwa powieści ilustrowanych we Lwowie, ul. Czarneckiego 1. 3 zaczęła wychodzić nowa sensacyjna powieść p. t.
Królowa awanturka (DRAGA).
 Tygodniowo wyjdą 2 zeszyty po 10 ct. (20 hal.).
 Skład główny na Kraków w agencji pism

J. Hopcasa i A. Salomonowej
 w KRAKOWIE
 Plac Maryacki 1. 2.
 Na prowincję wysyła zeszyt okazyjny 138
BEZPŁATNIE
 wydawca
 Lwów, Czarneckiego 3.

GOSPODYNI
 w średnim wieku, z 10-letnią praktyką, obznajmiona z całym gospodarstwem, znająca się dobrze na kuchni w mieście kucharza, poszukuje posady od 1 lutego. Zgłosz. p. R. G. do Adm. „Głosu Narodu“. 136

Praktykant
 do sklepu, znajdzie umieszczenie wraz z całym utrzymaniem w handlu Jana Muszyńskiego, Lwów, ul. Grodzickich 3. 159

Błaga o litość
 staruszka, 84 lat licząca, wdowa po weteranie z r. 1851, mająca przy sobie nieuleczalnie chorą córkę, o wspomnienie jakiegokolwiek datkiem. Łaskawe datki na ten cel przyjmuje Adm. „Głosu Narodu“. 817

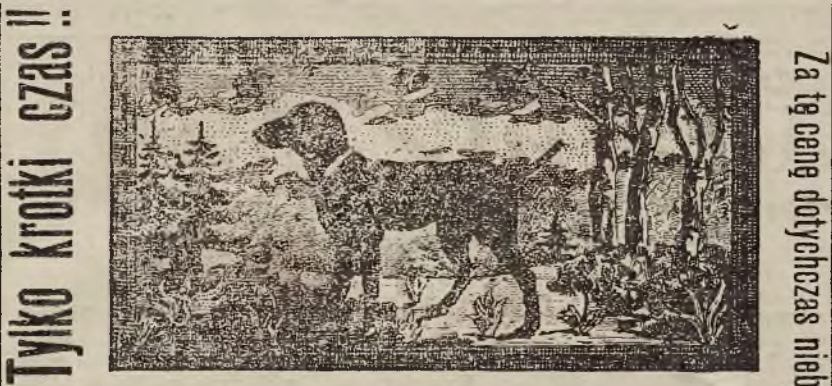
Ożeni się!
 kawaler, przyjemnej powierzchowności, kupiec, lat 30, z panną lub wdową bezdzietną z posagiem 5000 złr. dla powiększenia interesu. Łaskawe zgłoszenia z fotografią pod „S. Z. 125“ post. rest. Kraków za okazanie kwitu miserat. 170

Do sprzedania 171
piękna realność
 10 minut od Kalwaryi, 5 morgów, dom o 3 pokojach, bud. gosp. sad. kapiel. Potrzeba 6000 złr. Szczegóły w miejscu. Kalwaryja-Brody 24, realność po kapelmistrzu.

Nawóz 174
 z pod 72 koni do sprzedania za kontraktem od 1 lutego w Zarządzie kasarni artylerji na Zwierzyniecu.

Potrzebna 173
PANIENKA
 z kwalifikacją nauczycielki do trzech dziewczynek; z najstarszą przejsz III. z drugą I. klasę. Zarząd dóbr Graboszyce o. p. Zator. 173

Meble machoniowe
 jadalny dębowy, sypialny i wieloimnych, biurowo inkrustowane, komoda, dywan wschodnie, broń, rogi, stara porcelana itp. do sprzedania ul. Batorego 17. 175

Ozdoba każdego pokoju!
 Wskutek zwinienia pewnej fabryki, udało mi się tanio nabyć 8000 sztuk dywanów ściennych i 11000 dywaników przed łóżko, tak że jestem w możności wspaniały 40 14

dywan ścienny
 (z Chenilli) na obu stronach zupełnie jednaki, prawdziwie barwiony, 100 cm. szeroki, 200 długi, ze ślicznym deseniem: lwów, psów, sarn, jeleni, labędzi, kwiatów itp. po 250 złr. przesać za pobraniem pocztowym. Szczególnie polecenia godne dla wilgotnych mieszkań, gdyż bezwarunkowo nie przepuszcza wilgoci. — Piękne dywaniki przed łóżko tylko 70 ct. sztuka.

Pierwszy morawski towarowy dom eksportowy
Juliusz Hoitaseh, Göding Nr. 35 (Morawy).
 Tysiące podziękowań i powtórných zamówień do przejrzenia! — W razie niespodobania przyjmuje się towar napowrót i zwraca się pieniądze.

Nie dajmy się oszukiwać!

Niemieckie TUTKI cygaretkowe, jak również niemieckie BIBUŁKI cygaretkowe, kupujemy ciągle, a nie wiemy, że to wyrób wrogów naszych.
 Tytuły polskie, ruskie lub patrijotyczne, jakich oni używają, są tylko podejściem. — Na odnośnym towarze powinna być wymieniona firma polska lub ruska, która ten towar wytwarza i której nazwisko wszyscy znamy.

My przemysłowcy Polacy i Rusini, nie mamy powodu wstydzić się naszych nazwisk. A więc precz z wyrobami, które nie posiadają nazwiska przemysłowca polskiego lub ruskiego.

Szanujmy siebie, jeśli nie chcemy zginąć!
Mr. WŁ. BELDOWSKI.

właściciel Zakładn przemysłowego „NORIS“
 Kraków, Starowiślna 26 (dom własny).
 Dla łatwego wyboru tutek, polecam następujące gatunki:
 Tutki białe: „NORIS“ M 13 Numa
 „NORIS“ z wata „NORIS“ „ Albert
 „NORIS“ Salvesol „NORIS“ „ de Paris
 „NORIS“ Salvesol-Club „Tutki „Hadgis-Nissim“
 Tutki żółte: do tytoni lekkich do tytoni średnio mocnych do tytoni mocnych

Szczególniejszą uwagę zwracam na tutki „Noris-Salvesol“ Odnoszącej się niezwykłą łagodnością dymu i są pozabawioną nikotyny.

Największy Zakład Pogrzebowy JANA WOLNEGO

Główny skład i fabryka trumien przy ul. św. Tomasza 1. 4 (tuż przy placu Szczepańskim). Telefon Nr. 31. Filja ul. Kopernika 1. 6.
 Zarząd urządza pogrzeby dla wszystkich stanów, zaleceni sam wszystkie formalności, uchylając pozostałej rodzinie wszelkich trudów. Również podejmuje się przewozu zwłok do wszystkich krajów Europy.
Na żądanie spłata w ratach miesięcznych.
 Posiadając własne KATAKUMBY, odstępuję miejsca pojedyncze na wieczne czasy, lub przyjmuję zwłoki do tymczasowego przechowania.
UWAGA. Niektórzy z przedsiębiorców krakowskich ogłaszają się, iż mają własny wyrób trumien, co jest niezgodne z prawdą, gdyż żaden z nich nie ma fachowego uzdolnienia, a tem samem i trumien mu wyrabiać nie wolno, a tylko ja jako majster stolarski prawo to mam i faktycznie trumny wyrabiam.

KONKURS
 na budowę nowej, murowanej plebanji w Rudniku nad Sanem. Kosztorys wynosi 19.000 koron. Ma być wybudowaną w roku 1905. Ubiegający się o budowę, zechcą się ogłosić do dnia 1. marca b. r. w kancelarji urzędu parafjalnego obrz. łac. w Rudniku nad Sanem. 172

DZIERŻAWA
 Folwark PRZEGORZAŁY przeszło 50 morgów ziemi ornej wraz z ogrodem, pięknym domem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi, 4 km. od Krakowa, jest natychmiast do wydzierżawienia. Inwentarz żywy i martwy do sprzedania. Bliższa wiadomość we dworze w Przegorzalach. 176

Za tę cenę dotychczas niemywały

Tylko co wyszły z druku nakładem księgarni katolickiej
Dra Wł. Miłkowskiego
 W KRAKOWIE
 ulica św. Jana 1. 6 (Hotel Saski)

Legendy
 z życia Najświętszej Maryi Panny dla młodego wieku
 napisana wierszem
MARYA SANDOZ
 („Podolanka“)
 Prześliczne wydanie z brzegami, złoczeniem, cena 1 korona.
 Nadsyłający do księgarni Katolickiej 1 kor. 35 hal. otrzyma ten poemacik odwrotną pocztą franco.

Krak. Tow. Zalicz. Urzęp Grodzka 1. 52.
 udziela 101

pożyczki
 na weksle lub skrypta bez podkładu za opłatą 6 1/2%, pożyczki zaś na akta notaryalne i za dobrowolnym kondykttem na płace służbowe za opłatą 6 prc. — Od wkładek na oszczędność złożonych opłaca 4 i pół prc.

Rządowo uprawniona
Fabryka wód miner. sztucznych i specyjaln. leczniczych
 pod firmą
K. RZĄCA I CHMURSKI
 w Krakowie, ulica św. Gertrudy, L. 4.
 wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego Krak., polecenie przez toż Towarzystwo 3200
WODY MINERALNE SZTUCZNE
 odpowiadające składem chemicznym wodom: Bilinskij, Gieshblerskiej, Selterskiej, Vischy, Karlsbadzkiej, Hamburg, Kissingen, tudzież specyjalne lecznicze jak: litowa, bromowa, jodowa, żelazista, kwaśna oraz wody mineralne normalne z przepisu prof. jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach — Cenniki na żądanie darmo.

VEILCHEN-PARFUM SUPRA VIOLETTA
VON DELETTREZ PARFUMEUR PARIS

Dobro wiesz!
 Najlepsze masło w Krakowie
 ma być sprzedawane w
 sklepie przy ul. Słowackiej
 10. Właściciel
 J. Krasa
 ul. Słowackiej 10.
 Właściciel
 J. Krasa
 ul. Słowackiej 10.

Popołud. lekcye
 języków francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego. Wiadom. w Adm.ist. Głosu Nar. 165

Poszukuję do wydzierżawienia
polowania
 z lasem 117
 oraz na ptactwo łowne w bliskości kolei. Łask. zgłoszenia przyjmuję z grzecznością Admin. „Głosu Narodu“ pod „Myśliwy“

Miód pszczołny świeży (upcowy, tego roczny) patoka, kuracyjno-deserowy, bez żadnych domieszek, wysyła w bl. szan. kach po 5 kg. z psiek własnych, już opłatą pocztą za 7 kor., z powołaniem się na niniejsze ogłoszenie. Zarząd dóbr ziemskich i pasiek Zygmunta Lityńskiego w Siemikowcach, poczta Siemikowce. 3213

KARTOFLE
 imperatory 30 wagonów loco stacja Buczacz jeszcze do sprzedania. (Skrobi 18%). Oferty przyjmie Zarząd folwar. Gupalo p. Ossowce.

WDOVA
 z czworgiem małolet. dzieci (najstarsze 8-letnie, najmłodsze 6-miesięczne bardzo chore) prosi litościwe serca o jakiegokolwiek poc w niedoli. Adres: **Agnieszka Dąbrowska** Półwieś Zwierz. 79. 112

Pół kilo pierza gesiego
 tylko 60 cent.
 Roszylam zupełnie nowe, szare pierze, ręką darte, pół kilo tylko 60 ct. to samo w lepszym gatunku tylko 70 ct. w pocztowych pakunkach próbnych 5-kilowych za pobraniem pocztowym. **J. Krasa** handel pierza w Smichowie koło Pragi (Czechy 660). — Wymiana dozwolona. — Upraszam o dokładny adres. 3245

Ignacy Borger
 właściciel winnic w Sarospataku koło Tokaju
 poleca swoje naturalne WINA stolowe — Zieleniak, Szamorodner i Tokajskie. 8521 2 25